

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo
Cene: Letno 32 din, polletno 16 din,
četrtno 9 din; inozemstvo 64 din.
Pošto-čkovni račun številka 10.603
Reklamacije niso poštne proste.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „KMECKO DELO“

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 21-13

Cene inseratom: Čla stran
din 2000 —, pol strani din 1000 —,
četrtni strani din 500 —, 1/16 strani
din 250 —, 1/32 strani din 125 —
Mali oglasi vsaka beseda din 1 —

Grško napredovanje v Albaniji

Previdno prodiranje

Odkar so prešle grške čete na vsej fronti v napad, so napredovale previdno ter počasi, in to radi izredno gorovitega albanskega sveta, mrzlega zasneženega vremena in za sedanje pojme najslabših prometnih zvez. Cilji grških ofenziv od severa do morja niso bila vojaško važna mesta, ampak njih gorata ter od Italijanov s strojnimi in topništvom posuta gnezda. Grško topništvo je skrbno pripravilo vsak napad pehote na utrjene planine, ki so bile zavzete v ponočnih napadih na nož. Grško topništvo je izvrstno. Prevzelo je ono vlogo, ki sta jo imela na zahodnem bojišču tank in bombnik. V mnogih primerih prisili sovražnika k umiku, preden pridejo grške čete z njim v dotiko.

Grško poveljstvo se je posluževalo pri postopnem prodiranju obkoljevanja albanskih mest s predhodnim zavzetjem utrjene okolice. Po zasedbi krožnih utrjenih točk so se morala predati doslej ona mesta, ki so bila izhodišča za vpad italijanskih armad na grško ozemlje.

Na ta način zasedena albanska mesta so bila obvarovana pred vsakim presenečenjem s protinapadi. K dosedanjim grškim uspehom je veliko pripomoglo grško-angleško letalstvo, ki ovira večja zafrontna italijanska zbiranja in prevoze svežih čet z motornimi vozili in z ladjami preko morja.

Italijanska letala dan na dan iščejo in bombardirajo grške topovske položaje, vasi in ceste v zaledju. Kakor hitro pa zabrnijo italijanski letalski motorji v zrak, se že poskrijejo grški vojaki za skale in v jame, od koder opazujejo mirno sovražnikov polet.

Dalje v zaledje so Grki organizirali s fronte uspešen način opozarjanja na prihod italijanskih bombnikov. Čeprav je na dan po osem alarmov ali opozoril, delujejo izvrstno. V večjih krajih se oglašajo sirene, po vaseh udarjajo plat zvona. Čete se umaknejo s cest v kritja, ljudje s polj v bližnje grmovje. Čim so letalci proč, gre že vse spet na delo.

Ovire pri prodiranju in na umiku

Najbolj je Italijane oviralo pri prvotnem prodiranju in na umiku skrajna deževnost, sedaj pa mrzlo ter zasneženo vreme, katerega veliko lažje prenašajo goratemu podnebju vajene grške, kakor pa italijanske čete iz sončne Italije.

Druga velika ovira so bila in so še strma, visoka albanska gorovja, ki so pokrita z debelim snegom. So to naravna trdnjava, ki je omogočila Grkom, da so izkoristili vse njene prirodne prednosti ter nadkrilili tako ono, kar so imeli Italijani v mehaniziranih četah. Prepadne stene, ozka gorska pota in strma pobočja niso za tanke in motorje. Tu se uveljavljajo vsi oni načini bojevanja, ki so jih poznali borci stoletja v vseh balkanskih vojnah. — Mostov je malo, ceste so slabe. Grki uporabljajo pri svojem prodiranju kaj malo motorizirana vozila, vse potrebščine prenašajo majhni konjiči, mule in osli, ki se izvrstno obnesejo v strmih stezah.

Povrh so se lotili Italijani vpada v Grčijo z vsemi mogočimi avtomobili, tanki ter z mo-

toriziranimi oddelki, ki so pri umiku naravnost zaphali ter zadelali v albanskem hribovju redke ter slabe prometne zveze.

Nevarne klešče

Od početka ofenzive skušajo Grki prehiteti italijansko armado na obeh krilih in jo stis-

niti potom tako zvanih klešč. Severni pritisk klešč se kaže na umiku Italijanov po zavzetju zelo močno utrjenega Podgradca proti zapadu skozi ozko dolino reke Škumbe in proti mestu Elbasan.

Južno kleščno stiskanje ob morju je povzročilo padec važnega cestnega križišča Premeti na osrednji fronti, zelo utrjene albanske postojanke Argyrokastron in pristanišča Santi Quaranta, skozi katero so prihajala ojačenja iz Italije.

Le s pravočasnim umikom so se izognili Italijani široko zasnovanemu obkroževalnemu manevru grške armade.

Nova obrambna črta

Iz umikanja italijanskih čet se jasno vidi italijanska želja, variti novo frontno črto ter opustiti sedanje v več ločenih odsekih razpadle bojne črte. Novo fronto bodo skušali Italijani braniti z vso trdovratnostjo. Čeprav ne grozi Italijanom takojšnje zajetje, so vendar spoznali pretečo nevarnost ter se umikajo v celoti na novo obrambno črto. Črta italijanskega umikanja poteka med točkami: Santi Quaranta, Chimara (kraj ob morski obali, 45 km pod Valono), Argyrokastron, Tepeleni, Premeti, Klisura.

Na srednjem odseku fronte prodirajo Grki s pogorja Frašeri na pogorje Škrjapari. Na severnem odseku so zavzeli vse pogorje Kamije in Mokro planino. Umik Italijanov na Elbasan se nadaljuje. Kje se bo tu ustalila nova fronta, še ni jasno.

Spremembe vodstva ital. oborožene sile

Nova šefa na kopnem

Dosedanji načelnik glavnega italijanskega generalnega štaba, 69 letni maršal Pietro Badoglio, je radi dogodkov v Albaniji prostovoljno odstopil. Na njegovo mesto je bil imenovan 60 letni Ugo Cavallero. Novi šef je bil v bojih med svetovno vojno v štabu maršala Cadorne, ki je znano ime v zvezi z dogodki pri Kobaridu leta 1917. Novi šef generalnega štaba je bil Mussolinijev pomočnik v vojnem ministrstvu in je veliko pripomogel k znatnim spremembam in k izboljšanju italijanske armade. V zadnjem času je bil šef generalnega štaba v italijanski vzhodni Afriki. — Maršal Pietro Badoglio je znan iz bojev v Abesiniji, kamor je bil poslan po začetnih neuspehih in je potem on vojno zmagovito zaključil.

Istočasno s zgoraj omenjenim maršalom se je umaknil guverner in vrhovni poveljnik otokov v Egejskem morju, general Cesare de Vecchi. De Vecchi je deloval pred 18 leti pri Mussolinijevem fašističnem pohodu na Rim.

Novi pomorski poveljniki

Zadnje nedeljo je podal ostavko šef mornariškega štaba in državni podtajnik v mornariškem ministrstvu admiral Domenico Cagnari, ki je vodil sedem let italijansko mornarico. Za novega mornariškega šefa in državnega

podtajnika v mornariškem ministrstvu je imenovan admiral Arturo Riccardi.

Ustvarjen je bil položaj poveljnika vseh italijanskih sil na morju. Na to novo mesto je bil postavljen viceadmiral Jacchino.

Razlaga dalekosežnih sprememb

Izpremembo na vodilnih poveljniških mestih na kopnem in na morju razlagajo v Rimu kot znak, da bo prišlo od sedaj naprej do vojskovanja po navodilih Mussolinija. Imenovanje novih poveljnikov je znak tesnejše povezanosti vojske s fašistično stranko, katera vodi italijansko politiko.

Naročnina »Slovenskega gospodarja« v letu 1941.

Celoletna naročnina 38 din, polletna 20 din in četrtna 11 din. — Vsi celoletni naročniki, ki plačajo v decembru 1940 ali vsaj v januarju 1941 celoletno naročnino ali isto doplačajo, imajo pod dosedanjimi pogoji zavarovan svoj dom v slučaju požara za 1000 din.

Z zaupanjem v bodočnost!

Največji prosvetitelj, buditelj in voditelj slovenskega ljudstva, škof Anton Martin Slomšek je izjavil: »Slovenci nočemo nobene vojne in prepira ne iščemo, ampak le svoje pravice.« S temi besedami je škof Slomšek izpovedal miloljubnost našega ljudstva, ki noče vojne niti ne išče prepirov, hkrati pa tudi njegovo odločno voljo zahtevati in braniti svoje pravice. In prav z obrambo teh pravic kaže naš narod svojo nezlomljivo življenjsko silo.

Z navedenimi besedami je škof Slomšek označil dušo ne samo našega naroda, marveč tudi bratskega nam hrvatskega in srbskega naroda. Jugoslovani nismo stegovali svojih rok po tujem, nismo vodili osvajaških vojn. Vedno pa smo branili to, kar je naše. Rodna zemlja nam je zmiraj bila sveta. Za njeno obrambo je tekla jugoslovanska kri v potokih. Stoletja smo bili zaposleni s to obrambo. Jugoslovanski narodi so živeli v stiski in bedi ter niso mogli z istim korakom napredovati z drugimi narodi, ki so bogateli v premoženju in rasli v kulturi. Stoletja smo za njihovo varnost stali na braniku.

Kdor se hrabro in vztrajno bori za svoje, je tudi vreden, da to ohrani. Z zgodovinsko borbo za svojo zemljo smo si zaslužili, da na njej živimo in gospodarimo. Zaslužili smo si tudi svojo politično neodvisnost in lastno državnost, ker smo si jo priborili v težkih dolgotrajnih borbah. Knez-namestnik Pavle je v svojem lepem, bodrilnem govoru na praznik našega narodnega zedinjenja to zgodovinsko dejstvo krepko poudaril, rekoč: »Naša država ni ustvarjena za zeleno mizo. Naša država je sad brezmejnih žrtev in naporov celih rodov. Njeni temelji počivajo na kosteh najboljših sinov, ki so s svojo krvjo kupili pravico do življenja, svobodo in neodvisnost. Celi rodovi

od očeta do sina so nosili luč narodne svobode, dokler ni bila uresničena ta velika narodna zamisel.«

Luč narodne svobode nam tudi v sedanjih težkih in nevarnih časih razsvetljuje pot, po kateri moramo hoditi. Nepremakljiv je naš cilj: ohranitev naše države, njene svobode, neodvisnosti in njenih nedotakljivih meja. To je najvišji cilj vseh nas, naj se imenujemo Slovenci ali Hrvati ali Srbi. V tem oziru ni med nami nobene razlike. More biti med nami različno gledanje na razna gospodarska, politična in kulturna vprašanja. V enem in glavnem pa smo vsi edini, in to je: narodni obstoj in razvoj Hrvatov, Srbov in Slovencev je najboljši in morda edino zasiguran v naši skupni močni jugoslovanski državi.

Ta edinstvo duha, ki je v dejanstvu edinstvo ljubezni do naše države in do kraljevske hiše, ki ji vlada, je najtrdnjša osnova naše države. Država, ki je bila ustanovljena z mečem osvajačja in ki je utemeljena na sili, je močna samo po zunanjem videzu. Na njenem temelju gloda črv ljudskega nezadovoljstva, zagrenjenosti in mržnje, ki rije naprej, dokler ne razrije vse podlage. Zgodovina spričuje, da to, kar je bilo ustvarjeno s silo, ni trajno. »Svaka sila do vremena«, pravijo naši bratje na jugu. Sila se skrha, meč, preveč rabljen, postane top. Kar pa je ustvaril bratski sporazum, in nad čimer čuva ljubezen, to ima trajnost, ker ljubezen vse premore in vse pretrpi.

In danes je dovolj prilike in tudi dovolj potrebe za potrpežljivost. Obvarovani smo radi modrosti in vztrajnosti tistih, ki so na čelu naše države, vojnega požara, ki besni po svetu. Trdno se nadajamo, da bomo tudi v bodoče ostali izven krvave vojne. Toda šiba vojne, ki tako strahovito tepe druge države,

prizadeva tudi nam velike težave, ki izvirajo iz zunanjih dogodkov. Ker surovine, potrebne za izdelavo blaga raznih vrst, pojemajo po količini, rastejo pa po ceni, se tudi izdelki dnevno podražujejo. Povsod se cene in davčne dvigajo, plače in dohodki pa ne rastejo v sorazmerju. Treba je torej se povsod omejevati ter zadovoljiti s tem, kar je nujno potrebno. Potrebna je velika mera samopremagovanja in potrpežljivosti. Pogled na države, ki so postale pozorišče ali žrtve vojne, kjer vlada veliko pomanjkanje in preti pošast splošnega stradeža, nam potrpljenje olajšuje. Ljudstvo se tega v polni meri zaveda ter prenaša, tako ga je pohvalil knez-namestnik v svojem govoru, mirno in dostojanstveno vse neizogibne žrtve.

Pripravljenost za žrtve, ki jo kažejo vsi — eni v zvesti službi domovini in njeni vojaški obrambi, drugi z neumornim produktivnim delom v raznih poklicih — vpliva tudi pomirjevalno na duhove. Tisti nemir, ki je vladal v mnogih krajih pred letom in pol letom, je povsem izginil. Poraslo je zaupanje v državo, v njeno notranjo silo in zunanjo moč. Ojačila se je med ljudstvom narodna zavest, ki ga ohrabljuje v resnih, naglo se menjajočih trenutkih sedanosti. »To nam vlija vero,« tako je iz globine svojega prepričanja in zaupanja izpovedal knez Pavle v navedenem govoru, »da bo naša država srečno prebrodila vse težave, s katerimi se mora boriti, in da bo obvarovana pustošenja vojne in njenih še hujših posledic. Življenjska sila našega ljudstva, ki se sedaj kaže, nam daje nove dokaze, da moremo z zaupanjem gledati v svojo bodočnost. To državo varujejo rodovi, ki so vredni svojih velikih prednikov. Zaradi tega se moremo mirno posvetiti svojemu vsakdanjemu delu, zavedajoč se svoje moči in svoje pravice.«

Pišimo kronike kmečkih domov!

Zima oživlja družinsko skupnost

V jeseni, ko listje zamre in pade na tla, se med sivino vej belijo naši domovi. Po večini niso bahate naše kmečke hiše. Skromno stoje med sadnim drevjem, blizu njih vrt in hlev.

Pomlad, poletje in jesen družijo kmečko družino predvsem s poljem, vinogradom, travnikom in gozdom. Le večeri, ko se v hladu uplahnje delovna napetost mišic, sprejmejo člane kmečke družine medse bele stene hiše do prvega znaka življenja novega dne. Ko vstane zarja, vzame zopet zemlja medse delovne roke številne kmečke družine.

Pozna jesen z mrzlimi sapami in prvo belino snega priklene družino čvrsteje na dom. Življenje se strne v kmečki hiši. Peč, ki je bila od pomladi zapuščena, se s svojo toploto priljublja vsem. Med stene, ki jih krasi podoba svetnikov, se je z nastopom mraza naselilo novo življenje.

Kmečka družina preživlja zopet svoje skupne večere. Doživetja, ki od pomladi do jeseni zaradi telesnih naporov niso dospela do površja, se sedaj spuščajo iz svoje pridržanosti v besede in razmišljanja, ki segajo do vsakega družinskega člana. V hišo prihajajo tudi sosedje, da povedo svoje misli in ohranijo vezi dobrega sosedstva.

Kako je bilo včasih...

Zimski dnevi, zlasti zimski večeri, so pred desetletji bili pravo središče pristnega ljudskega kulturnega življenja. Ko je bila knjiga še redkejša, časopis malo poznan, so zimski večeri ustvarjali večjo pestrost duševnega življenja. Domišljija, ki je poleti radi trdih naporov in žuljev ter skrbi pred prirodnimi ujmanji mirovala, je ob brleči luči in pozornosti zbranih ustvarjala pravljice, pripovedke, dogodke in rešitve iz običajev zlobe. Babica in

dedek, ki sta bila doslej ob strani, sta stopila tu v ospredje.

Družina je zaživela v skupnih čustvih strahu, pričakovanja, presenečenja in skrivnosti. Možje in fantje niso štedili s pripovedovanji o doživljajih po svetu ali v vojni. Malenkostni dogodki so tu dobivali čudovita obeležja, kjer je domač udeleženec vedno junaško odrezal. In kako so potem strmeli vsi, zlasti pa otroci, v očeta ali strica, ki je doživel smrtno nevarnost, videl strahove, bil preganjan, da je iz tega čudenja kar živo dihala njih želja po velikih doživetjih v širnem svetu.

Tako s. v obnavljanju preteklosti rasle kliče za bodoča dejanja in dela doraščajočega rodu. V skupni molitvi pred odhodom k počitku pa je tajno vsaka duša iskala hotenja in moči ob božji pomoči za dosego svojih ciljev.

Kronika kmečkega doma ohranjuje spomine in povezanost kmečke družine

Naši kmečki domovi naj napredujejo v svojem lastnem, iz njih samih izvirajočem kulturnem delu in življenju.

Med kmečko pečjo in kotom z Bogom se je na mizi udomačila knjiga ob časopisu. Oba poročata o življenju med nebotičniki, vojaki, politiki, delavci, kmeti in reveži. Ne več beseda babice in deda ali pripovedovanje očeta, ampak duh časopisa in knjige krešeta misli zbrani družini. Njih misli zopet plavajo po svetu in zabljujejo tega in onega iz miru domačega krova.

Oživljajmo in čuvajmo lepo preteklost naših domov! Dogodki iz preteklosti naj se z besedami deda in babice ohranjajo v pisani družinski kroniki. Zanimivi dogodki iz življenja prednikov ne smejo splahneti v pozabljenju. Zapišimo jih čim točneje v opisom vse tedanje družine, da bodo v časten spomin še poznim rodovom.

Napišimo si svoje družinske kronike! Na častnem mestu doma naj se čuva potem ta svetinja vsake kmečke družine.

Zimski večeri, ko diha vsa družina z enotnim duhovnim dihom, so najprimernejši za obujanje in zapisovanje preteklosti kmečkega doma. Spoznali bomo ob tem, da so naši predniki mnogo doživeli, mnogo storili, da smo lahko upravičeno ponosni na naš rod in dom. Podatke o preteklosti družine bomo lahko dobili tudi v župnišču. — Ne pozabimo pri tem opisati življenjske poti onih, ki so dom zapustili, živeli v velikem svetu tujine in se še vedno vračali vsaj za kratek čas na dom, da zadoste svojim hrepenenjem in ljubezni do rodne hiše, da se v njej zopet okrepe za nadaljnje delo v tujini. Opišite jih in ko se vrnejo, bodo tudi oni s spoštovanjem obračali liste družinske kronike.

Ko bodo potekali božični dnevi, pa opišimo v kroniki še potek letošnjega leta! Zapisniki, ki smo jih med letom dali v koledar, in skupnost vse družine bodo olajšali to delo še tako pisanja nevaženi roki. Če hočemo kroniko doma res temeljito spisati, se o tem pomenimo še z domačim učiteljem ali dušnim pastirjem. V kroniki opišimo važna doživetja družine (rojstva, poroke, smrti, odhode v tujino, važne obiske, nesreče, bolezni, uspehe in neuspehe posameznih članov družine), zanimive krajevne dogodke (proščenje, birna itd.), potek kmečkih del (letina, vremenske prilike), gospodarske razmere (cene, nakupi, prodaje) in vse ostalo, o čemer mislimo, da je vredno, da se ohrani pred pozabljenjem.

Storimo vse, da se bodo ponašali naši domovi tudi s svojo zgodovino, s svojo doma spisano knjigo, ki naj po svojih dogodkih in opisih učvrsti vse vezi družinskih članov do roda in doma. Potem jim bo delo in skrb za lep in urejen dom častna in zavestna naloga.

Vsem prijateljem in naročnikom »Slov. gospodarja«!

Ko danes prilagamo zopet položnice za naročnino v letu 1941., smo dolžni predvsem zahvaliti se vsem zvestim naročnikom! Na deset-tisoče jih štejemo! To so vse one poštene slovenske krščanske družine, ki so zdrave korenine našega naroda! Ti se zavedajo, da je »Slov. gospodar« naša skupna last, naše skupno gospodarstvo, naša skupna skrb in naše skupno veselje!

Te dni je bil pri nas v upravi naš zvest prijatelj iz Slovenskih goric in nam je rekel:

»Kako to, da niste že priložili položnic in povedali, koliko bo stal »Slov. gospodar« v prihodnjem letu? Morda se bojite, da bomo odpadli, ali pa zaradi poviška zabavljali? Mi kmetje smo uvideli ljudi in vemo, da se je tudi za tisk in izdajanje »Slov. gospodarja« vse podražilo. Zdaj, ko prejemamo za svoje pridelke vendar enkrat malo višje cene, bomo še lažje razumeli, da so povsod, tudi pri naročninah, višje vsote.«

Na te njegove besede smo mu odgovorili:

»Poznamo naše zveste prijatelje in naročnike! Pogledali smo nazaj v čase prejšnje svetovne vojne in smo videli, da je tedaj, ko je moral »Slov. gospodar« povišati naročnino, narastlo število naročnikov — bilo jih je med svetovno vojno nad 50.000! Na kmetih je bilo nekaj več denarja, ljudje so računali: prej sem dal za naročnino 10 litrov vina, sedaj štiri do pet litrov; prej je morala gospodinja prodati 70 jajc, sedaj pa samo 30 — in tako dalje so računali na ceno pri živini, pri žitu, krompirju in so razumeli, da ima v takih razmerah tudi tisk višje stroške. Ali bo tudi sedaj tako, da bodo to vsi razumeli in da bo število naročnikov v tem času porastlo?«

»Vi ste pa res maloverni! Saj »Slov. gospodar« ni samo kakor kako drugo blago! Mi kmetje vidimo v njem še vse nekaj drugega! Mi se dobro zavedamo, da je »Slov. gospodar« vodil štajerske Slovence skozi vse težke čase in vojne že blizu 80 let sem! Nikdar pa niso bili časi tako odločilni in težki kot so danes. Posebno danes ne smemo in ne bomo pustili »Slov. gospodarja«, ko nam je kot vodnik našega slovenskega kmetijskega ljudstva še posebno potreben! Vsaka hiša ga bo v tem času morala imeti!«

»Hvala vam za vašo toplo besedo! Vemo, da je tisoče takih kmetov kakor ste vi in da jim bo v veselje in ponos, ko bodo brali te vaše besede, ker jih bomo objavili v »Slov. gospodarju«. Vemo, da bodo z vami istih misli! Bodo pa tudi nekateri malodušni, ki ne poznajo važnosti tiska tako kot vi!«

»Seveda se tudi taki dobijo. Vendar sem prepričan, da bo teh zelo malo in da jih bodo poučili drugi, posebno gospodje duhovniki, učitelji in vsi razumni kmetje. Ne pozabite pa tudi povabiti našo mladino, ki je zelo zavedna in dobro razume, kaj ji je »Slov. gospodar«! Sicer pa govoriva vse preveč splošno; povejte mi že, koliko pa boste povišali naročnino?«

»Takole smo računali: nekaj stroškov bo tudi v tem letu vzela nase Tiskarna sv. Cirila, ki je morala tudi v preteklem letu že vzeti nase vse višje stroške, ki so že med letom nastali, ko se med letom naročnina ni zviševala. Nekaj bodo pa morali prispevati tudi naročniki. Njihov prispevek bo 50 par na mesec ali 6 din za celo leto, torej bo znašala naročnina v bodoče letno 38 dinarjev.«

»No, to pa prav za prav ni nikak povišek naročnine, saj so tako naročnino imeli drugi tedniki že doslej, ko ste vi morali z nižjo naročnino izhajati! Ali pa boste s tem malim poviškom izhajali — s temi 50 parami na mesec?«

»Ali bomo izhajali ali ne, ta riziko bo morala vzeti nase Tiskarna sv. Cirila! Upamo pa, da bodo naročniki tudi letos plačali takoj in celoletno, da bo mogla tiskarna takoj kupiti papir za celo leto naprej; samo v tem primeru se je mogoče izogniti med letom kakemu novemu povišku!«

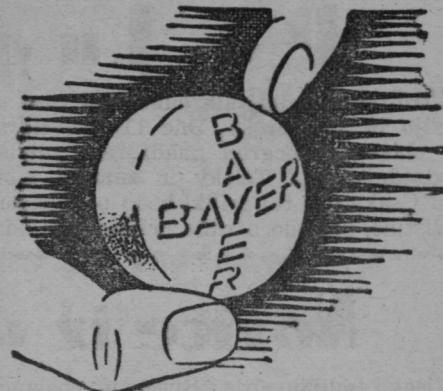
»Bo zavarovalnina za celoletne naročnike še ostala?«

»Seveda bo ostala! Nesreča je nesreča in naša skupna dolžnost je, da v nesreči pomagamo zvestemu prijatelju. »Slov. gospodar« plača letno kakih 30.000 din za to zavarovanje, toda tudi v tem času, ko je vsaka nesreča še večja kot v prejšnjih časih, te pomoči ne bomo ukinili!«

»Imate prav! Celoleten naročnik je res pravi naročnik lista, zato naj ima to prednost. Kdor naroča le za nekaj mesecev, in to od danes do jutri, vam gotovo povzroča veliko več dela!«

»Ne le dela, ampak tudi stroškov! Kdor plačuje polletno, mora dobiti dvakrat položnice, nam poštna hranilnica dvakrat zaračuna vpisnino, imamo dvakratne stroške nakazila, dvakratno pisanje naslovov, kar nam vse poviša stroške za nadaljnja 2 din. Zato bo polletna naročnina znašala 20 din, četrtletna pa 11 din, ker nam četrtletni naročnik pač povzroči štirikrat iste stroške med letom.«

»Je tako, je! Zato pa bo treba, da takim, ki bi ne mogli plačati celoletne naročnine, kdo od sosedov ali prijateljev pomaga! To pač mora-

Usakdo ve
da je

ASPIRIN

sredstvo proti hripi in prehladu. Pri kupovanju treba paziti, da je vsak zavitek in vsaka posamezna tableta obeležena z »Bayer“-jevim križem. Nikoli ne pozabite, da Aspirina brez »Bayer“-jevega križa ni!

Oglaš. reg. pod št. br. 7257 od 23. marta 1940.

mo gledati, da nihče ne odpade! Jaz sam se bom zanimal za vse iz svojega kraja. Kdor bi zaradi teh 50 par na mesec odpadel, bom ga pregovoril, naj tega ne dela. Pa tudi vse druge, ki imajo letos priliko, da se na novo naročijo na »Slov. gospodarja«, bom opozoril, da naj pristopijo!«

»Hvala za vaše sodelovanje!«

»Le korajžno na delo, pa Bog blagoslovi naš pošten krščanski kmetijski »Slov. gospodar«! Tako se je poslovil naš prijatelj. Šel je na delo, na delo za svoj list!

Tako vabimo tudi mi sedaj vse naročnike in prijatelje, da bodo taki kot je ta prijatelj iz Slovenskih goric!

UPRAVA.

VAL DRAGINJE JE SILNO ZADEL TUDI ČASOPISJE!

Povišek plač znaša danes od 20—35%. Cena papirju se je zvišala trikrat in je povišek danes nad 30%, barve nad 40%, svinec za črke nad 60%, kositer (cin) celo nad 200%. Olja od 60 do 200% — k temu pa pride od 1. avgusta še za 100% povišana poštnina za časopise!

Najsigurnejše zaklonišče v Londonu ima egiptsko poslaništvo. Je urejeno tako, da mu ne morejo do živga ne grnate, ne plin. Ima posebno pripravo za razsvetljavo in ventilacijo ter mikrofoni, ki je v zvezi z ojačevalcem za primer, če bi bil izhod od zunaj zatrpan.

Francoski petorčki. V Lensu v Franciji je žena rudarja Dupois-a rodila petorčke, in sicer štiri dečke in deklico. Mati in dečki so zdravi, deklica pa je takoj po rojstvu umrla. Francoska vlada je rudarjevo družino primerno nagradila.

Zvočniki v cerkvi sv. Petra. V največji cerkvi sveta, v cerkvi sv. Petra v Rimu, so pred nedavnim namestili več velikih zvočnikov. Na ta način bodo mogli poslej

Glasovi »z drugega sveta«

1.

Grofa Aleksandra B. sem spoznal na svojem potovanju v Egiptu. Jaz sem se njemu prav tako dopadel kakor on meni in ker sva na potovanju zasledovala iste cilje, sva kmalu postala neločljiva. Najino prijateljstvo je postalo tako tesno, da mi je na koncu potovanja ponudil bratovščino in me je za poletne mesece povabil na svoj dom, kjer bi mu pomagal urediti veliko knjižnico, ki jo je bil podedoval po svojem očetu.

Jaz sem se vabilu rad odzval in sem se v začetku julija preselil na njegov dom — v velik grad, ki je že kljuboval viharjem dolgih stoletij.

Čas je mineval v prijetnem razpoloženju. Dneve sem prebil v krogu grofove družine, ob večerih pa sem se podal v knjižnico in se zakopal med knjige. Delo me je veselilo in sem često preko polnoči ostal v knjižnici.

Neke noči, moglo je biti okrog polnoči, me je pri delu zmotil glas, za katerega nisem mogel določiti, odkod je prišel. Zdelo se mi je, da je od vseh strani donel proti meni. Glas je bil tak, da ga nisem mogel primerjati z nobenim glasom, ki sem ga kdaj slišal. Nekaj nadnaravnega, skrivnostnega in grozotnega je bilo v njem, ko kak opomin z drugega sveta, in jaz sem več minut ves preplašen in otopel strmел predse.

Strah me je prevzel in sem prižgal vse luči, tako da je bila knjižnica do zadnjega kotička razsvetljena.

V trenutku, ko sem vstal, da bi pregledal prostorno sobo, sem zaslišal korake, kmalu nato pa trkanje na vrata. V naslednjem trenutku je vstopil grof Aleksander, ves blede in preplašen. Roka, v kateri je držal svečnik, se mu je močno tresla.

»Si slišal?« me je vprašal z drhtečim glasom.

Nekaj časa sva si molče stala nasproti, kakor da bi drug od drugega pričakovala pojasnila.

S hodnikov je prihajal odmev drsajočih korakov in pritažen šepet.

Odprl sem okno in pogledal ven. Čeprav je vsa sluzinčad že pred dvema urama legla k počitku, so bila zdaj vendar vsa okna razsvetljena. Še celo v kapeli je gorela luč.

Čez nekaj trenutkov se je v knjižnici zbrala vsa grofova družina: grofica Avrelia, hčerka Judita in sinovi grofje: Hugo, Bernard, Herman, Mihael in posinovljenec grof Robert, ki je bil sin pokojnega brata grofa Aleksandra.

»Ka' se je zgodilo?« so vsi izpraševali ter začudeno gledali drug drugega.

»Meni se je zdelo, da je bil človeški glas,« je trdila grofica. »Donel je ko otožna tožba.«

»Nasprotno, mama,« je odvrnil grof Hugo. »Meni se je zdelo, da je zarjul lev.«

Po Jugoslaviji

Utrditev prijateljskih odnošajev med Jugoslavijo in Madžarsko. Dne 11. decembra bo sta obiskala Beograd madžarski ministrski predsednik grof Teleky in zunanji minister grof Csaky. Ob tej priliki bodo podpisane razne listine, ki bodo utrdile prijateljske odnošaje.

je med Jugoslavijo in Madžarsko. Najbrž bo podpisana nenapadalna pogodba po vzorcu one, ki je bila sklenjena pred leti med Italijo in Jugoslavijo. Jugoslovanski zunanji minister dr. Marković bo vrnil obisk madžarskim državnikom v Budimpešti.

Novice iz domačih krajev

Visoko odlikovanje. Bivšemu poslancu in notarju v Mariboru g. Karlu Gajšku je bil podeljen red sv. Save II. razreda. K visokemu odlikovanju naše čestitke!

Odlikovani zaslužni javni delavci. Odlikovan je bil z redom sv. Save IV. stopnje g. Franjo Žebot, predsednik okrajnega cestnega odbora v Mariboru. Red sv. Save V. stopnje je bil podeljen g. Antonu Stergaršku, inženirju pri mariborskem cestnem odboru, in g. Josipu Petrunu, šolskemu upravitelju pri Sv. Lovrencu na Pohorju. Odlikovanim naše čestitke!

Komaj si je rešil življenje. Drvar Franc Tomažič je šel po riži, ki vodi iz Ruš ob Lobjnici na Pohorje. Na nevarni poti je pridrvel za njim hloď, kateremu se je izognil s skokom iz riže, ker sicer bi bil življenje. Pri skoku v globino si je drvar zlomil nogo.

Povožen konj. Alojzij Prater, posestnik na Remšniku, je gnal konja na komisijski pregled v Selnico ob Dravi. Nasproti mu je privozil tovorni avto. Konj se je splašal avtomobila, skočil na sredo ceste ter obležal pod kolesi avtomobila. Prater je oškodovan za 3000 din.

Krava ga je smrtno zabodla. V Bakovcih v Prekmurju je zabodla krava v trebuh 64 letnega posestnika Štefana Baler. Prizadela mu je z rogovi tako hude poškodbe, da jim je podlegel v bolnišnici.

Smrtna žrtev prometne nesreče. Horvatič Jože iz Gerečje vasi v ptujski okolici se je peljal s kolesom skozi domačo vas. Divjal je hud veter, ki je zaganjal neka vrata dvoriščne ograje na cesto. Horvatič se je s tako silo zaletel v vrata, da se mu je zaokrenilo krmlo in mu predrla trebuh. Nesrečni kolesar je poškodbam podlegel.

Dva sta izgubila vid na enem očesu. 56 letni posestnik Ivan Borko iz Središča ob Dravi je sedel pri peči, njegov sin pa je cepil trske. Iščica je pri tem odletela, se zapčila Borku v levo oko, ki se je izlilo. — Pri lesni industriji »Drava« v Melju pri Mariboru se je raz-

letel brusni kamen. Košček kamna je priletel v oko 29 letnemu delavcu Lovinšku. — Oba ponesrečenca se zdravita v mariborski bolnišnici.

Voz je pokopal pod seboj 41 letno posestnico Terezijo Klinčevu, doma z Velikega vrha pri Sv. Barbari v Halozah. Šla je poleg težko naloženega voza, ki se je radi slabe poti prevrnil nanjo. Dobila je hude notranje poškodbe, vendar u. a. jo, da ji bodo v bolnišnici rešili življenje.

Plast zemlje zlomila delavcu hrbtnico. V Polulah pri Celju je podsula plast zemlje pri regulaciji Savinje 36 letnega delavca Stanka Magerl iz Pečovnika in mu je zlomila hrbtnico. Ponesrečenega so prepeljali v celjsko bolnišnico, kjer je podlegel poškodb.

Steklina vzrok smrti. Na Pečovju pri Teharjih je v septembru ugriznil domači pes 25 letno delavčevu ženo Alojzijo Sivkovo v roko. Ugrizena ni posvečala stvari nobene pozornosti, dokler se v drugi polovici novembra niso začeli na njej pojavljati znaki stekline. Prepeljana je bila v bolnišnico, kjer ji pa niso mogli več rešiti življenja in je po strašnih mukah umrla. — Naj bo žalostna smrt Sivkove svarilo vsem!

Z motornega kolesa je padel 32 letni lesni trgovec Ciril Štiglic iz Rečice ob Savinji. Zlomil si je desno nogo pod kolenom, poškodbe pa ima tudi po obrazu. Zdravi se v bolnišnici.

Naročnina »Slovenskega gospodarja« v letu 1941.

Celoletna naročnina 38 din, polletna 20 din in četrtletna 11 din. — Vsi celoletni naročniki, ki plačajo v decembru 1940 ali vsaj v januarju 1941 celoletno naročnino ali isto doplačajo, imajo pod dosedanjimi pogoji zavarovan svoj dom v slučaju požara za 1000 din.

Nesreča v gozdu. Na 47 letnega preužitkarja Antona Koresa od Sv. Donata pri Rogatcu so se zvrnila v gozdu drva. Dobil je nevarne poškodbe po vsem telesu in se zdravi v celjski bolnišnici.

Iztirjeni vagoni razkopali progo. Železniška proga od Zidanega mosta do Zagreba, ki je enotirna, je posebno zadnje čase zelo obremenjena s prometom. Vlaki se izogibajo le na postajah in je pri tem na postaji Blanca pri Sevnici prišlo do železniške nesreče. Železničarji so s pomočjo kretnice speljavali tovorni vlak na drugi tir, da bi osebni vlak lahko prosto vozil. Toda ko je bila kretnica že prestavljena, so opazili, da se je utrgala žica, ki vodi do kretnice. Da ne bi vlak prerezal kretnice, so postavili kretnico nazaj v prvotno lego. To se je zgodilo na daljavo, zato ni bilo mogoče opaziti, da tovorni vlak že vozi čez kretnico, ne da bi jo poškodoval. Toda pri zadnjih osmih vagonih se je kretnica premaknila nazaj v prvotno lego. Posledica je bila, da je vseh osem vagonov iztirilo in so pri tem razkopali progo in poškodovali kretnico. Štirje prazni vagoni so se močno razbili, drugi štirje pa manj. Človeških žrtev ni bilo, pač pa je bil radi nesreče promet prekinjen in se je do popravila proge vršil deloma s prestopanjem, deloma pa preko Karlovca po dolenski progi.

Tovorna vlaka sta trčila. Spredaj poročamo o železniški nesreči pri Bianci, kjer je osem iztirjenih vagonov razkopalo progo. Kmalu za prvo nesrečo je prišlo do druge in usodnejše, ko sta med postajama Sevnica in Blanca trčila dva tovorna vlaka. Trčenje je bilo tako silno, da je iztirilo 12 vagonov, obe lokomotivi sta pa hudo razbiti; šest vagonov, naloženih s premogom in koruzo, je hudo zbitih, prav tako tudi en vagon z jajci. Strojevodja Jože Koritnik in kurjač-praktikant Rudolf Jerom, oba iz Maribora, sta našla smrt med razvalinami lokomotiv. Huje je bil poškodovan tudi kurjač Ivan Puhman, ki je bil na isti lokomotivi kot smrtni žrtvi. Strojevodja in kurjač vlaka, ki je vozil iz Zagreba, sta si pa s pravočasnim skokom rešila življenje. Pri skoku se je laže poškodoval kurjač Furek. Na kraj nesreče je bil poslan pomožni vlak s potrebnim osebjem, da očisti in popravi progo. Za časa popravil na progi se je razvijal potniški promet s prestopanjem, brzovlaki pa vozijo po dolenski progi. Glavni vzrok pogostih nesreč na tej progi je preobremenjenost proge s prometom. Nujno je torej, da se od Zidanega mosta do Zagreba izgradi še drugi tir proge, da se tako dosedanja enotirna proga vsaj malo razbremeni.

Štirje vagoni skočili s tira. K poročilom o dveh železniških nesrečah na progi Zidani most—Zagreb se pridružuje še tretja nesreča, ki se je zgodila na progi Ljubljana—Zidani

»Glas je donel ko udarec velikega zvona,« je menila Tudita.

»Meni pa se je zdelo, da je glas prišel iz podzemskih prostorov,« je dodal grof Robert.

»Glas je bil podoben glasu mogočnih fanfar, v kakršne so zatrobili rimski vojaki pred bitko,« je rekel grof Bernard.

Vse člane družine je zbudil nenadni glas, ki pa je bil tako nenavaden, da ga je vsak drugače slišal, a ga nihče ni znal natančno določiti. In ta glas je zapustil v srcu vseh grozo, ki si je niso znali razložiti.

Kako uro smo ostali zbrani. Pričakovali smo ponovitev glasu. Ker pa se v tem času ni zgodilo nič posebnega, smo se razšli in legli k počitku.

Ostali del noči je v miru potekel. Naslednje jutro se nam je zdelo, da smo vsi imeli le čudne sanje.

Ob navadni uri smo se zbrali k zajutрку. Srkali smo kavo in se vmes pogovarjali. Grof Mihael je nenadoma odložil skodelico, prebledel in omahnil.

Vsi smo osupnili, prebledeli in skočili pokonci. Grofica je zavpila od groze.

Bratje so skočili k onesveščenemu. Previdno so ga dvignili in nesli v posteljo.

Sel je takoj hitel po hišnega zdravnika, svetnika Vulpija.

Bolnika je tresla huda mrzlica. Zdravnik ga je skrbno preiskal, a preden je mogel določiti vrsto bolezni, je grof umrl.

Grofova smrt nas je globoko pretresla. Skoraj nismo mogli verjeti, da je res mrtev.

Grof Mihael je bil zdrav, krepek mladenič osemnajstih let. Pred eno uro je bil še rdeč, poln življenja, zdaj pa je bled in negiben...

To je bilo nekaj nepojmljivega in strahotnega. Vsi smo v nemi grozi stali okrog mrtvaške postelje.

Zdravnik je pred ohlajenjem trupla vzel iz žile na roki nekaj krvi. Rekel je, da jo bo doma preiskal in nam sporočil uspeh preiskave.

Vsi smo nestrno čakali na njegov povratek. Zdravnik je prišel šele proti večeru. Grof ga je sprejel v knjižnici v moji prisotnosti.

»Kolikor sem mogel ugotoviti, gre za zastrupljenje,« je izjavil zdravnik. »Toda kri je že pred nastopom smrti bila tako razkrojena, da vrste strupa nisem mogel spoznati.«

»Zastrupljenje?« je osuplo vprašal grof. »Čemu bi se bil Mihael zastrupil? V zastrupljenje ne morem verjeti.«

»Gospod grof, vi me niste prav razumeli,« je odvrnil zdravnik. »Nisem rekel tega, da bi se bil grof Mihael sam zastrupil. Za to ni imel vzroka.«

»Torej umor?« je še bolj osupnil oče.

verniki prav lepo čuti papeževe besede. Za instalacijo zvočnikov so uporabili 11 kilometrov žice.

Prebivalstvo Velike Nemčije tvori le 4,5 % vseh ljudi na zemlji, nje prostor pa 0,5 % vsega sveta. Med državami sveta je pa Nemčija po prebivalstvu na sedmem, po površini šele na 25. mestu. Glede gostote prebivalstva je Nemčija, ki nima kolonij, s 132 prebivalci na 1 km² za Japonsko najbolj obiljudna država sveta. Holandska z imperijem in kolonijami ima gostoto prebivalstva 37, Španija 31, Anglija, USA in Italija 15, Belgija 10, Francija in Sovjetska Rusija pa 9 ljudi na 1 m².

Kokoši so »prisilile, da jim neso debelejša jajca. Na ameriških

most. Na četrti postaji od Ljubljane, na Lazah, so pri kretnici iztirili štirje vagoni tovarnega vlaka. Radi nesreče je bil promet močno oviran in so vlaki vozili s precejšnjo zamudo.

Nj. Vel. kraljica botra 15. otroku. Posestniku Hermanu Matiji in Amaliji, p. d. Bek iz Raduš, Podgorje pri Slovenjgradcu, se je rodil 15. otrok. Najmlajši Mariji je botrovala Nj. Vel. kraljica Marija, katero je pri krstu zastopal poveljnik mesta Slovenjgradec, major Bora Mihajlovič.

Deroči Dravi prepuščeni. V Sp. Vižingi pri Muti v Dravski dolini obratuje preko Drave star brod za prevažanje potnikov. Čoln je že zajemal vodo. Pred par dnevi so trije potniki prosili brodnika, 24-letnega Ivana Verber, da jih prepelje preko Drave. Ko je začela par metrov od brega voda vdirati v čoln, je brodnik skočil iz njega in splaval k bregu, potnike pa prepustil usodi deroče reke. Potniki niso znali plavati in so storili vse, da bi prišli na drugi breg, kar se jim je po velikem trudu tudi posrečilo.

Najhujša zima v zadnjem stoletju je bila v letih 1891/92. Ta je bila najbolj mrzla in najdaljša v zadnjih sto letih, dočim velja zima 1829/30 za najslabšo v zadnjem tisočletju. Zima 1890/91 je trajala nepretrgoma od 25. novembra pa tja do konca aprila. Najhujši mraz je bil okrog 20. januarja, ko je bila v mnogih krajih temperatura 35 stopinj Celzija pod ničlo. Vsa jezera v Švici, reki Ren in Donava so bila na debelo zamrznjena. 30 cm debeli led na Curiškem jezeru je začel pokati šele dne 20. marca. Ob hudem mrazu je nastopila po vsej Evropi še hripa. Prvi spomladanski dan je bil takrat šele 30. aprila.

Nova kužna bolezen svinj se je pojavila v okolici Celja, in to v občinah Št. Jurij pri Celju in Škofja vas. Na Češkoslovaškem in v Nemčiji poznajo bolezen že dve leti, pri nas se je pa sedaj prvič pojavila. Pravega povzročitelja te kužne bolezni doslej še niso odkrili, ugotovljeno pa je, da se kuživo veže na hrbtnični mozeg in možgane. Banska uprava je proti novi kužni bolezni izdala slične ukrepe kot proti svinjski kugi. Znaki bolezni se kažejo na obolenju živčevja, in sicer na občutljivosti kože, zlasti ohromelosti zadnjih nog. Bolezen poteka brez ali z majhno vročino. Večinoma se konča s smrtnim izidom in se širi slično kakor svinjska kuga. Posebna komisija iz Beograda in Ljubljane proučuje novo bolezen. Svinjerejci naj vse slične pojave prijavijo občini ali okrajnemu načelnstvu.

Nov vodovod so dobili prebivalci Vinar v Trnovljah pri Novi cerkvi v celjski okolici. K dograditvi je v veliki meri pripomogla banska uprava s svojimi prispevki, pa tudi jeklena volja in požrtvovalnost nekaterih odbornikov

241

občine Nova cerkev ter posameznikov je pripomogla k uspešni dograditvi prepotrebne vodovoda.

Zaklad je izoral. V okolici Št. Petra na Dolenskem je neki kmet pri oranju izoral večje število starih, na roko kovanih rimskih zlatnikov, kateri potekajo najbrž še iz dobe cesarja Vespazijana, ki je vladal rimsko državo od leta 69. do 79. po Kristusu. V začetku na denar ni bil pozoren, šele nekaj dni potem ga je

KAKO BO IZHAJAL »SLOV. GOSPODAR V DECEMBRU?

Zaradi poštnih razmer in da bodo dobili naročniki božično številko pravočasno, bo izšel »Slov. gospodar«: št. 51 se bo zaključila v ponedeljek, 16. decembra, ob 9 dopoldne, štev. 52 (božična) pa že v petek, 20. decembra ob 9 dopoldne. — Novoletna številka »Slov. gospodarja« se bo zaključila v ponedeljek, 30. decembra, ob 9 dopoldne. — Cenj. oglaševalce in dopisnike prosimo, da se ravnajo po tem opozorilu!

Uprava.

Kadar kupujete kožno kremo...

mislite na to, da samo NIVEA vsebuje okrepevalno sredstvo za kožo EUCERIT. Zato se NIVEA ne da nadomeščati ali primerjati s kako drugo kremo. NIVEA prodira globoko v kožne luknjice in krepi kožno staničevje. Zato Vam ostane koža zdrava, nežna in bela kljub mrzlemu in vlažnemu vremenu.

opozoril prijatelj na važnost najdbe. Zlatnike je morda zakopal kak rimski vojak. Kovanci so dobro ohranjeni, saj se da čitati še napis, in so kot zlata kovina posebno za muzeje precejšnje vrednosti.

Sanatorij v Mariboru: Tyrševa ulica 19, tel. št. 23-58, je najmoderneje urejen za operacije. Enteroklinar za izpiranje debelega črevesa! Vodja specialista kirurg dr. Černič.

23

Požari

V Kurenščaku pri Mali Nedelji je nenadoma začelo goreti pri želarju Cirilu Zemljiču. Zgorela je delavnica in hlevi, živino so pa pravočasno rešili.

Pri Sv. Andražu v Halozah je pogorela stanovanjska hiša posestnika Jožefa Merc v Veliki Varnici. Poleg stanovanjske hiše je zgorela preša, klet, nekaj poljskih pridelkov in gospodarskega orodja. Škoda znaša najmanj 120.000 din. Nesreča je tem hujša, ker nesrečni pogorelec na žalost sploh ni bil zavarovan. Požrtvovalni gasilci so rešili posodo, ki je bila v kleti, obvarovali so pa tudi sosednja poslopja pred ognjem.

Radi slabega dimnika je zgorela domačija posestniku Boštjanu Kekcu v Savcih pri Sv. Tomažu pri Ormožu. Zgoreli so tudi vsi poljski pridelki. Gasilci so preprečili nadaljnje širjenje ognja. Škoda gre v težke tisočake.

V Ivanovcih v Prekmurju je ogenj ponoči vpepelil senik posestnice Terezije Kalamar. Zgorelo je tudi pet kub. metrov hrastovih in smrekovih

2.

Mesec julij se je bližal koncu. Zemljo je žgala silna vročina. Žetev je bila končana, snopje zloženo v velike kupe. Na pristavi se je oglasila mlatilnica.

Grofovsko družina je sedela za mizo, ki je stala pod mogočno, senčnato lipo, pri popoldanski južini. Jaz sem glasno čital iz neke naravoslovne knjige. Ostali so molče poslušali. V to tihoto je nenadoma zadonel tisti grozni glas, ki smo ga bili slišali ono noč. Meni je knjiga padla iz roke, ostali pa so preplašeno poskočili kvišku. Grof Robert, ki nas je bil pred nekaj trenutki zapustil, je naglo pritekel nazaj.

»Ali ste slišali?« je vprašal z grozo v glasu.

Mi smo ga samo molče gledali.

Vsem se nam je zdelo, da je nenavaden glas prišel iz gradu. Bil je prav tak ko prvič: najprej rahel, potem vse glasnejši, nazadnje pa spet slabotnejši, dokler ni popolnoma utihnil.

Vrtnar, ki je nekaj kopal, je zagnal lopato od sebe in je tekel domov. Vrane, ki so imele na bližnjih drevsih gnezda, so preplašeno zakrakale in odletele.

Sklenili smo, da bomo v gradu pretaknili vse kote. Tega namreč nismo verjeli, da bi dogodek imel na sebi kaj nadnaravnega, čeprav ga nismo mogli primerjati nobenemu glasu, ki smo ga kdaj bili slišali.

Ves naš trud je ostal brezuspešen. V vsem gradu nismo našli ničesar, kar bi po našem mnenju bilo v zvezi

kmetijah ali kakor jih tudi imenujejo farme, so naredili že marsikak poskus z raznimi novostmi in dosti se jih je tudi že posrečilo. Farmerji, ki goje velike trope kokoši, so med drugim začeli misliti tudi na to, kako bi »prisilili« svoje putke, da bi jim nesle debelejša jajca. Ni pa ostalo le pri tej želji. Začeli so delati tudi poskuse, in sicer na ta način, da so odbrali h kokošim same najboljše peteline. Uspeh se je kmalu pokazal. Tudi mlade kokoši, ki na splošno nesejo drobnejša jajca, so začele nesti nenadno dosti debelejša, takšna, ki tehtajo kar za 7 % več kot povprečna jajca.

Smrt Rooseveltovega dvojnika. V Novem Jerseyju je umrl kavarnar

»Tudi tega nisem trdil,« je dejal doktor. »Moja preiskava tako daleč ne sega... Z zastrupljenjem se je moglo izvršiti drugače. Včasih je majhna žuželka, ki živi v travi, nosilka zelo močnega strupa in njen pik zadostuje za povzročitev smrti. Morda se je kaj takega primerilo tudi v tem primeru.«

Grof Aleksander je nekaj časa sedel zatopljen v misli. Čez čas pa je dejal:

»Gospod doktor, vašo ugotovitev glede vzroka smrti bomo ohranili zase. Grofici recite, da niste zasledili nič posebnega. Če bi vedela, da je sin postal žrtev zastrupljenja, bi morda še težje prenašala ta udarec.«

Zdravnik je obljubil molčečnost. Kmalu se je poslovil in odšel.

Moj gostitelj si je s tem skušal lajšati bol, da mi je pripovedoval razne podrobnosti iz pokojnikovega življenja, zlasti iz njegovih otroških let. Iz njegovega pripovedovanja je odsevala velika ljubezen. Ko sva se pozno v noč poslovila, je bil precej pomirjen.

Dva dni nato je bil pogreb. Pokojnika so položili k počitku v družinski grobnici. Na zadnji poti ga je spremljalo veliko število sorodnikov in znancev, ki so od blizu in daleč prihiteli skupaj.

Po odhodu sorodnikov, ki so bili prišli iz drugih krajev in so se več dni mudili v gradu, se je življenje grofovске družine vrnilo v prejšnji tek, le bolj tiho, resno in pristržno je postalo.

Lepe knjižne nagrade!

Vsakdo, ki kupi iz Cirilove knjižnice Karl Maya in druge knjige, dobi za vsakih polnih 50 din kupon s številko, s katero se udeleži nagradnega žrebanja z dobitki po vrednosti 2000, 1000, 500 din in drugimi mnogimi nagradami! Pišite takoj po seznam naših knjig in načrt nagradnega žrebanja!

TISKARNA SV. CIRILA
MARIBOR - PTUJ - TRBOVLJE

desk. škoda znaša okrog 35.000 din, zavarovano pa ni bilo.

Nenadoma je pričelo goreti v Brlecevcih pri posestniku Slani. Zgorel je skedenj, nekaj sena in slame. Na kraj požara so prihiteli gasilci, ki so ogenj omejili.

V Ivanovcih v Prekmurju je nočni ogenj uničil posestniku in mizarju Josipu Ficku gospodarsko poslopje. Pogorelec je oškodovan za 40.000 din. Škoda je tem bolj občutna, ker Ficko ni bil zavarovan. Gasilci so obvarovali hišo.

Vlomilci odnesli kelih in monštranco. V župno cerkev v Sp. Sv. Kungoti pri Mariboru je bilo vlomljeno in so vlomilci odnesli kelih in monštranco. Obe cerkveni posodi sta bili iz srebra ter pozlačeni. Škode je za 9000 din.

Oplenjena vila. V Morju pri Framu ima Marija Frangeš iz Maribora vinograd in vilo. Vilo so oplenili vlomilci in so odnesli vso posteljnino in perilo.

40.000 din odnešenih. V Slov. Bistrici je bilo vlomljeno v prostore glavne tobačne zaloge in ukradenih iz blagajne 40.000 din.

Tatvina 5000 dinarjev. Iz zaklenjene sobe veleposestnika Lihna v Liscih pri Celju je bilo ukradeno 5000 din. Denar je vzela služkinja za balo.

Izropano izložbeno okno. Neznani tatovi so ponoči s sekuro odprli izložbeno okno trdke Klemenčič v Ptuj. Odnesli so raznega blaga v vrednosti 6000 din.

Divji lovec se je obstrešil. Pred dnevi je neki 22 letni fant po budinskih gozdovih v Prekmurju prežal na divjačino. Ker je bilo precej hladno, je obesil puško preko leve roke tako, da je bila cev usmerjena v tla. Pri hoji se mu je pa puška sprožila in strel ga je zadel v levo peto ter mu jo zmrcvaril. Sedaj se nahaja v soboški bolnišnici in je nevarnost, da bo ob levo nogo.

Obsojen zakonski par. Okrožno sodišče v Mariboru je obsodilo zakonski par: 52 letnega Jurija in 41 letno Ano Draškič iz Jiršovcev, župnija Sv. Urban pri Ptuj. Po obtožnici sta imenovana ob priliki dela v vinogradu po predhodnem prepirlu

z nenavadnim glasom. Pri delu nam je pomagalo vse služabništvo. Nekatere služkinje so trdile, da so v glasu razločile človeški krik. To se nam je zdelo neverjetno.

Ker se v naslednjih urah ni zgodilo nič nenavadnega, smo si skušali spomin na dogodek izbiti iz glave. To se nam seveda ni posrečilo, ker so nam misli nehote uhajale ne samo na ta, temveč tudi na prvi primer.

Pri večerji smo bili precej molčeči. Zlasti kontesa Judita je bila pobita. Iz njenih oči je odsevala tiha groza.

»Judita, kaj ti je?« je zaskrbljeno vprašala mati.

»Ali se ti je kaj primerilo?«

»Nič,« je odvrnila hči. »A vedno mi je pred očmi prvi dogodek, ko nas je nenavaden glas tako prestrašil. Naslednji dan je umrl brat Mihael. Ne morem se otresti misli, da bomo jutri spet imeli mrliča v družini...«

»Ljubi otrok, molči!« je pretresljivo kriknila grofica.

»Kako moreš kaj takega misliti?!«

Grof Aleksander je vstal, stopil k Juditi in jo pritisnil k sebi. Nežno je dejal:

»Ljuba Judita, ti vidiš strahove! Mihaelova smrt gotovo ni bila v zvezi s tistim glasom. Je pač slučaj nanesel tako, da je moral Mihael kmalu po tistem dogodku umreti.«

Judita je odločno odkimala.

O stvari nismo dalje govorili, toda Juditine besede so povzročile v naših srcih strah, ki ga čuti človek pred silami, proti katerim si ne more pomagati.

s sosedo ubila svojega sosedo A. Maleka. Krivda žene Ane je bila pri tem večja, ker je ona tolkla sosedo z motiko, mož ga je pa samo držal. Zato je bila obsojena na 6 let in 6 mesecev robije ter trajno izgubo častnih pravic, mož pa samo na 4 leta in 3 mesece robije ter na 4 leta izgube častnih pravic.

Po svetu

Evropi pretijo v tej zimi kužne bolezni — tako napovedujejo zdravniki v Ameriki. Razlog je v tem, ker morajo ljudje radi vojnih razmer stanovati nagnjeni in natrpani v ozkih prostorih. Takšni prostori so tamkaj, kjer prebivajo vojni ujetniki, ki jih je prav mnogo, in tamkaj, kjer stanujejo begunci, ki se še niso mogli vrniti ali se nočejo vrniti v svoje domače kraje. Pa tudi v tem je vzrok, ker morajo ljudje iz strahu pred napadi letal prebiti precejšnji del časa v podzemskih zakloniščih, v katerih je v zdravstvenem oziru slabo preskrbljeno. V njih so nagnjeni zdravi ljudje poleg bolnih, kar razširjanje bolezni samo pospešuje. Razširjanje bolezni bo v takih razmerah težko preprečiti ali ustaviti.

Ljudsko gibanje in število duhovnikov. Ljudsko gibanje (število rojstev in smrtnih

primerov) vpliva odločilno na duhovniški naraščaj. Čim večji je rojstveni odstotek proti odstotku smrtnih primerov, tem večje je v normalnih razmerah število duhovniškega naraščaja. Kot primer bomo navedli Irsko. Nedavno objavljeni rezultati ljudskega štetja dokazujejo, da se je število prebivalstva zmanjšalo od zadnjega štetja za 1%. Število katoličanov se je povečalo za 0,8%, število pripadnikov drugih veroizpovedi pa je nazadovalo za 11,9%. Pripomniti je treba, da se iz Irske izseli v druge države (zlasti v Ameriko) vsako leto 20.000—25.000 katoličanov, protestantje pa se skoro nič ne izseljujejo. Vprašanje ljudskega gibanja je predmet velike skrbi ne samo države, marveč tudi Cerkve. Saj je z nazadovanjem števila prebivalcev v tesni zvezi vprašanje duhovniškega naraščaja. Več ko sto let je Irska radi preobilja duhovniških poklicev oskrbovala z duhovniki ne samo domačo zemljo, marveč tudi dele Zedinjenih držav in Kanade v Ameriki ter dele Avstralije. Danes pa je v tej važni zadevi opaziti veliko nazadovanje. Kakor drugod, se tudi na Irskem duhovniški naraščaj rekrutira glavno iz vaških krajev. Konferenca irskih škofov se je nedavno pečala z vprašanjem, kako vzbuditi med ljudstvom in med mladino zanimanje za duhovniške poklice.

Zagonetno zadržanje Rusije

Hiša slovanske majke

Sodobno zadržanje Rusije je marsikomu nerazumljivo. Kakšne namene ima Rusija? Kdor sodi s slovanskega stališča, ji nakazuje seveda pota, ki naj bi vodila v skupno slovansko korist. Njena ogromna moč, ki bi mogla nuditi edina zatekališče vseh Slovanov, je edino upanje vsakega pravega Slovana. Koliko je onim, ki zdaj vodijo usodo Rusije, za slovanstvo, tega točno seveda nihče ne ve. Postoji pa še eno dejstvo, namreč, da politične koristi onih, ki točasno narekujejo usodo Rusije, so hudo istovetni s koristmi ruske moči v bodočnosti. Na tej črti je zmaga voditeljev sodobne Rusije koristna slovanstvu v toliko, kolikor ohranja slovanska ozemlja. Za enkrat mora biti Slovanom glavno, da ostane hiša slovanske majke nedotaknjena in da ostane majka velika in močna. Krajevne rane si bo lahko zdravila pozneje. Če bi pa padla hiša, bi padlo vse — tudi vsako slovansko upanje. Čas spreminja razmere in ljudi. Jutri znajo v Moskvi sedeti drugi ljudje, in vsaj upajmo, da bodo, ki trkanja na materna vrata ne bodo prezirali. Za enkrat moremo imeti le upanje, ampak dokler je upanje, je vedno mogoče še

kaj drugega; kdor je pa brez upanja, nima ničesar.

Iskrenih prijateljev Rusija nima

S praktičnega stališča je bilo sodobni Rusiji zelo težko določiti, kam naj stopi, na katero stran. Razen angleškega imperija je Rusija največja dežela na svetu, pa je bila vedno zamrežena in potiskana proti sibirskemu kotu. Anglija se je bala Rusije na Daljnem vzhodu in v Evropi. Vse je storila, da jo je neprestano zamreževala. Na drugi strani Nemci, ki se že stoletja zajedajo v ogromno slovansko telo in so kakor zmaj trgali kos za kosom od slovanskega telesa — ali naj zaupajo tem? Pravih, iskrenih prijateljev nikjer! Ali se spominjate, kako je ves zapad podpiral rumenega Japonca pred malo manj kakor 40 leti? V rusko-japonski vojni na Daljnem vzhodu? Ne Japonec, ampak pomoč Anglije, Francije in menda celo Amerike je takrat zmagala nad Rusijo. Rusi so se dali še enkrat potegniti zvitim zapadnjakom, in to v zadnji svetovni vojni. Kaj so jim dali za plačilo? Zamrežili so jih na novo na vseh koncih in krajih. In če so sedaj Moskoviči sklenili drugače, namreč, da ne bodo za druge nosili na prodaj svoje

Dolgo smo ostali zbrani, kakor da bi se bali samote. Ko smo se naposled poslovili, sem se z neko zaskrbljenostjo podal k počitku.

Okrog dveh po polnoči me je zbudilo naglo tekanje po hodniku. Iz tega sem sklepal, da se je spet moralo zgoditi nekaj nenavadnega. Skočil sem iz postelje in se hitro oblekel.

Ravno sem hotel potrkati na vrata gospodarjeve sobe, da bi povprašal po vzroku nočnega nemira, ko sem zaslišal za vrati živahen dvogovor. Ker se je v pogovoru omenjalo moje ime, sem prisluhnul.

Govorila sta oče in grof Herman.

»Ne morem se rešiti sumnje,« je dejal Herman, »da je tvoj prijatelj v zvezi s temi dogodki. Le pomisli, da se je prva nesreča zgodila kmalu po njegovem prihodu.«

»Tako ne smeš govoriti!« je resno odvrnil grof Aleksander. »On je vendar moj najboljši prijatelj in poštenjak, ki v svetu uživa velik ugled.«

»To je vse mogoče,« je odgovoril sin, »in si nič ne želim bolj, kakor to, da bi se varal, toda dogodkov ne moreš zanikati.«

»Toda pomisli,« se je spet oglasil oče, »kak namen bi on imel s temi groznimi dejanji? Midva sva se le slučajno spoznala in se mi ni vsiljeval... Sicer pa je zanimivo. Ko sem ga vprašal, ali bi hotel to poletje pri nas prebiti, je takoj pritrdil.«

G. P. Smith, ki je bil po vsej Ameriki dobro znan zaradi tega, ker je bil neverjetno podoben predsedniku Rooseveltu. Zaradi te podobnosti je imel Smith več sitnosti kakor ugodnosti. Često so ga vabili na različne pojedine ter ga slovesno vodili skozi mesto, preden jim je utegnil pojasniti njihovo zmoto. Več kakor 12 krat je bil aretiran kot slepar ter je bil izpuščen šele na osebno posredovanje predsednika Roosevelta. Smith je bolehal za isto boleznijo, ki jo je nekoč imel tudi predsednik Roosevelt.

Koliko igel ima smreka? Neki ameriški botanik je izračunal, da ima bukev s premerom 75 cm 120.000 listov. Iglavec iste debeline pa ima okrog 24 milijonov igel.

kože — kdo jim naj zameri? Lahko je, da se bo borba radi tega končala v škodo Rusije, ker računi zlasti v vojnah čestokrat izpadejo drugače, kakor se računa. So pa v Moskvi toliko brihtni, da ne pričakujejo ne od Angležev

in ne od Nemcev nobene koristi. Za enkrat je iz ruskega stališča morda tako kar prav. Kaj pa prinese bodočnost, je pa kočljivo računati, ker za kulisami je marsikaj skritega, kar se od zunaj ne vidi.

Kratke tedenske novice

Romunska vlada je podpržavila petrolejsko industrijo v Romuniji. Država je zasegla vse pomorske in rečne ladje, katerih lastniki so bili judje.

Romunsko uradno poročilo pravi, da gorijo nekateri petrolejski vrelci v Romuniji, vendar da se je posrečilo po velikem naporu požar omejiti. Vzrok požara ni znan.

General Antonescu, diktator Romunije, je prevzel vodstvo vseh romunskih bojovniških organizacij.

Novi šef italijanskega generalnega štaba general Cavallero, ki velja za zastopnika »bliskovite vojne«, se bo sestal v najkrajšem času z vrhovnim poveljnikom nemške vojske maršalom Keitelom.

Grki so zasedli doslej eno tretjino Albanije s 300.000 prebivalci.

Pri Turinu v gornji Italiji je padlo 7. decembra vojaško letalo na tla. Ubili so se vsi potniki, ki so bili člani v komisiji za premirje Italije s Francijo. Med smrtnimi žrtvami sta dva italijanska generala.

Znani maršal in guverner italijanske afriške kolonije Libije Graziani je sam izjavil, da odstopi z odgovornega položaja. Mussolini Grazianijeve ostavke ni sprejel.

Angleži so začeli v severni Afriki z ofenzivo. Prvo uradno poročilo pravi, da so ujeli štiri tisoč Italijanov, med temi tudi enega generala, poveljnika (neki general) oaze, katero so Angleži takoj prvi dan zasedli, pa je padel. Angleži nastopajo z vojno mornarico, letalstvom in motoriziranimi četami.

Nemška delovna organizacija je dogradila v štirih mesecih pod vodstvom dr. Tota veliko obrambno črto vzdolž vse obale od Nizozemske do Biskajskega zaliva. Linija je obrambnega značaja in bi naj onemogočila angleški vdor v Evropo.

V noči na 9. december so izvršila nemška letala doslej najstrašnejši napad na London. Na mesto je bilo vrženih 700.000 kg rušilnih in zažigalnih bomb.

Angleži so v eni zadnjih noči strahovito bombardirali Düsseldorf, kjer je industrija močno razvita. Poleg tega so prav tako bombardirali nemška oporišča v zasedeni Franciji in Holandiji.

Francoski maršal in predsednik vlade Petain je odklonil nemško naročilo za izgradnjo 2000 letal, s čimer bi naj bila zmanjšana brezposejnost v Franciji.

Delovanje podpredsednika francoske vlade Piera Laval se zdi Nemcem prepočasno, maršalu in predsedniku francoske vlade. Petainu pa prehitro, zato Laval po poročilih ne bo dolgo v francoski vladi.

V francoske šole je zopet uveden verski pouk, ki je bil vržen poslednjič iz šol v Franciji leta 1923.

Vojaška letala, ki se sedaj proizvajajo v Združenih državah Severne Amerike, so najboljša izmed vseh, ki jih izdelujejo kjerkoli na svetu.

Ameriške ladjedelnice so tako povečale svoj program za gradnjo ladij, da izdelajo vsakih 12 dni novo trgovsko ladjo.

Spominjajmo se v molitvah rajnih!

Uglednega in splošno znanega posestnika je pokosila smrt. V Podvincih pri Ptujju je v starosti 70 let umrl Vid Petrovič, ugledni in splošno znani posestnik. Blagopokojni je bil vsa leta naročnik našega lista. Svoje otroke je lepo preskrbel ter vzgojil v pravem krščanskem duhu. Sin Tomo je uradnik na okrožnem sodišču v Mariboru, drugi Jakob je gospodar na domačiji, hčerka pa je na posesti v mariborski okolici. Njegovo splošno priljubljenost je dokazala velika udeležba pri pogrebu. Dobremu Vidu bodi Vsemogočni večni plačnik, žalujočim preostalom naše sožalje!

Smrti primeri pri Sv. Barbari v Halozah. V preteklem tednu je umrl v Pohorju viničarski sin Mihael Bezjak kot žrtev jetike, in nek otrok. V daljnem Bitolju je na grško-jugoslovanski meji umrl kot graničar Stanko Dernikovič. Postal je žrtev malarije. Pokopan je bil z vojaškimi častmi v prerani grob, katerega ne bodo mogli obiskati žalujoči starši radi oddaljenosti. V tem tednu je bil tudi pokopan nek otrok iz Okiča, ki so ga šolski otroci tako zdelali, da je na posledicah umrl. Umrl je tudi Stefan Mlakar iz Okiča, naš naročnik in bivši viničar. — Vsem rajnim naj sveti večna luč, žalujočim pa naše sožalje!

Smrt izkušnega posestnika. Na martinovo, 11. novembra, so se pri Sv. Juriju ob ščavnici zjutraj oglasili zvonovi in javili, da je mirno zaspal v Gospodu za svoj god in v 75. letu starosti posestnik Martin Divjak iz Rožičkega vrha 87. Bil je dolgoleten naročnik »Slov. gospodarja«. Razne izkušnje so ga doletele v njegovem življenju, a vendar je ostal trden na svojem mestu. Bil je marljiv in delaven do zadnjega. Ni slutil, da bo v par dneh umrl zadet od kapi. Na zadnji poti so ga spremljali številni sosedje, prijatelji in znanci. Rajni naj počiva v miru! Žalujočim naše sožalje!

Smrt pretrgala nit življenja vzorni deklici. Dne 29. novembra je v Turnišču v Prekmurju po daljši bolezni zaradi jetike umrla šolarica Barica Karika, edina hčerka uglednega mizarške-

ga mojstra. Kljub prizadevanju očeta, ki se je na vso moč trudil, da bi njegova ljubljanka, ki je bila že več let brez matere, dobila nazaj ljubo zdravje, se mu to ni posrečilo ter je v starosti 14 let morala iti v prerani grob za svojo materjo, ki je umrla za isto boleznijo. Naj v miru počiva, a užaloščenim ostalim naše sožalje!

Skrbna krščanska mati umrla. Dne 24. novembra je v Nedelici v Prekmurju po daljši bolezni umrla skrbna katoliška mati Klara Lebar, ki je vkljub vsej skromnosti in trdoti življenja dočakala to veselje, da je njen sin Stefan na pravni fakulteti v Ljubljani diplomiral. Pogreba se je udeležilo lepo število ljudi. Bog ji daj nebesa, a domačim naše sožalje!

Mlada mati umrla. Iz Zabukovce-Grize poročajo: Smrt kosi in ne izbira. V Zabukovci nas je 25. novembra za vedno zapustila mlada krščanska gospodinja Marija Dolinar v 36. letu starosti. Po hudi operaciji, ki jo je morala prestat spomladi, in kljub vestni zdravniški negi ji ni bilo pomoči, da je morala v prerani grob. Pokojna je bila vzorna družica svojemu možu in skrbna mamica dveh malih sinčkov, ki z očetom neotlažljivo plačejo zanjo. Kako je bila priljubljena pri vseh ljudeh, je pokazal njen lepi pogreb in veliko število ljudi, ki so prihiteli od blizu in daleč, da so jo spremili na zadnji poti. Pogreba so se udeležili trije gg. duhovniki, šolska mladina in gasilska četa Zabukovca-Grize. Bodi rajni zemljica lahka, a žalujočim naše sožalje!

Ugledna in skrbna gospodinja umrla. Iz Zavedenih poročajo: Dne 30. novembra smo pokopali Marijo Potočnik, p. d. Slivnik, ki je umrla v 70. letu starosti, zadeta od kapi. Bila je ugledna in skrbna gospodinja, ki je po rani smrti svojega moža 33 let vodila veliko kmetijo, jo privedla do blagostanja in dobro oskrbela svoje otroke. Kljub kraški burji, ki je s snegom razsajala tisti dan, so se v obilnem številu udeležili pogreba sorodniki in znanci od blizu in daleč. Počivaj v miru, skrbna gospodinja in ljubeča mati! — Preostalom naše sožalje!

Važno pomorsko oporišče v Sredozemskem morju

Malta je menjavala gospodarje

O otočju Malta v Sredozemskem morju je veljalo že v starodavnih časih pravilo: Kdor ima Malto, ima Sredozemsko morje. Ta rek je bil pravilen, ko so imeli otok v oblasti Feni-

čani, Grki, Kartazani, Rimljani, krščanski Bizanc in mohamedanski Carigrad skozi 2000 let drug za drugim. Države so se vrstile kot gospodarice in malokdaj je kdo vprašal Maltežane, ali bi bili zadovoljni s tem in tem...

Novo sejalnico, zaradi katere pridelava dvakrat toliko žita na isti površini, je izumil kmet Panta Lazič iz Somborja. O tem svojem izumu, ki ga je tudi že dal patentirati v Belgradu, pripoveduje nekako takole: »Že pred tridesetimi leti sem spoznal, da je pri poljedelstvu najvažnejša stvar setev, kajti kakor človek poseje, tako bo tudi žet. Napačno je seti po vsej njivi. Kmetje ne delajo prav, ko zmečejo po njivah toliko žita. Preveč ga posejejo. Več let sem delal poskuse na ta način, da sem polovico njive posejal po starem načinu, kakor delajo drugi, ostali del njive pa po svoje, namreč v vrste, ki sem jih od strani pognojil. Drugi kmetje pridelajo na istem prostoru 20 do 24 meter-

»No, vidiš!« je odvrnil Herman. »Čim prej ga odslovi, kar jutri zjutraj! Boš videl, da bo Mihaelu sledila Judita, potem pa bomo ostali prišli na vrsto. Med tistim glasom in smrtnimi primeri je na vsak način zveza.«

Nato sem slišal trde korake grofa Aleksandra, ki je hodil po sobi gor in dol. Kaj, če se je tudi v njegovo srce zajedla sumnja glede moje krivde?

Zgrozil sem se. Jaz, ki sem grofa in njegove nadvse cenil, bi naj bil — morilec njegovih otrok!

Neumnost! Toda Hermanove navedbe niso tako prazne. To sem moral priznati.

Sklenil sem, da stopim v sobo in povem, da sem vse slišal in se poslovim.

Potem pa so se vzbudili v meni pomisleki. Moj korak bi potrjeval mojo krivdo, jaz pa sem hotel zadoščenje. Da, zadoščenje!

Sicer pa, kaj se je spet zgodilo? Herman je omenil Judito. Ali se ji je kaj primerilo?

Potrkal sem in vstopil.

Grof Herman je stal sredi sobe. Z obraza mu je odsevala razburjenost. Mene je premeril s sovražnim pogledom. Grof Aleksander je sedel na robu pisalne mize. Njegov obraz je bil blede. Zdelo se mi je, da je bil hladnejši ko običajno in v srcu me je zbadalo ob misli, da je njegovo zaupanje vame omajano.

»Oprostite, prijatelj, da motim,« sem dejal z negotovim glasom. »Zdi se mi, da je vse družina budna. Ali se je

zgodila kaka nesreča? Morda kaj takega, kar je kontesa Judita omenila pri večerji?«

»Ona sama!« je z ubitim glasom odgovoril. »Vsa vročična je.«

»Isti pojav ko pri Mihaelu,« je pikro pripomnil Herman. »Morda imate kako pojasnilo za žalostne dogodke, ki se odigravajo v naši hiši?«

Začuden sem ga pogledal.

»Gospod grof,« sem trdo odgovoril, »če mislite, da gre za kako zločinsko početje, pri preiskavi smete računati na mojo pomoč. Pretresljivi dogodki, ki so se odigrali v gradu, so mene prav tako zadeli ko vas.«

Pričakoval sem, da se bo grof Aleksander oglašil in posredoval med Hermanom in menoj, ker je večel za napeto razmerje, ki se je pojavilo med nama. Toda molčal je. Poslovil sem se in s trpkostjo v srcu odšel.

Zaspali nisem mogel. Odkar sem zvedel, da so se na kontesi Juditi pokazali isti znaki ko na Mihaelu, sem bil prepričan, da ne gre za gole slučaje, ampak mora biti na delu prefrigan zločinec.

Do zore sem si napenjal možgane. Končno mi je šnila v glavo rešilna misel: Šnips, izvrstni detektiv. On bo pomagal dokazati mojo nedolžnost ter rešiti nesrečno družino skrivnostnega zločinca.

Sklenil sem, da bom takoj govoril z grofom Aleksandrom. Ko sem storil iz sobe, sem zvedel žalostno vest, da je kontesa Judita — umrla...

V septembru leta 1800. so se izkrcale na Malti Nelsonove čete. Kapitan Ball je sporočil v London, da je glavno mesto Malte Lavalette (Valetta) zavzeto. S tem je otok prešel v angleško oblast. Otok Malta je oddaljen 980 milj (1 angleška pomorska milja = 1609,3 m) od Gibraltarja, 1000 milj od otoka Cipra, 950 milj od Port Saida ob Sueškem prekopu, torej je skoraj v sredi med drugimi angleškimi oporišči na Sredozemskem morju. V mirnih časih je bilo v Lavaletti 40—50 angleških ladijskih edinic. Število se je doslej podvojilo. Zaliv Marsa pa je oporišče za letala.

Angleži nadzirajo z otoka le to, kar se dogaja na Sredozemskem morju in se ga poslužujejo kot policijske vojašnice.

Nerodovitnost Malte in njena preskrba

Otok Malta je kamniten in nerodovit. Ker je bilo pomanjkanje rodovitne zemlje že v zgodnjem srednjem veku opazno, je morala sleherna ladja, ki je priplula k Malti, pripeljati s seboj tovor dobre črne zemlje. Vendar zavisi Malta glede na najvažnejša živila povsem od uvoza iz drugih pokrajin. Breme vojne brez dvoma prav hudo tlači Maltežane, zakaj pred to vojno so italijanska pristanišča uporabljali za uvoz in izvoz. Proga z Malte do italijanske Sicilije je dolga le 60 milj, v Aleksandrijo pa 900 milj! Daljša pot brez dvoma podraži uvožene in izvožene proizvode. Ne-

Avstria... general iz svetovne vojne, je dopolnil 91 let

GOSPODINJE, ŽENE IN DEKLETA,

Vaš list je **KMEČKA ŽENA**

Pišite po eno brezplačno številko, v kateri bo neko posebno razveseljivo pismo za Vas!

**UPRAVA MARIBOR,
KOROŠKA CESTA 5**

dvomno pa so Angleži zadostno oskrbeli Malto z živili, saj ni samo važno, da bo prebivalstvo zadovoljno, marveč je treba misliti tudi na prehrano vojaške posadke za dalj časa.

Malteško prebivalstvo

Malteško prebivalstvo govori v narečju, ki je po jezikoslovnih raziskavah mešanica iz arabskih, turških, italijanskih in angleških besed. Da se moreš z Maltežani sporazumevati, je najbolje, da govoriš italijansko, ker je vsako več ali manj zmožen tega jezika. Kot drugi tuji jezik pa razumejo angleščino — saj so angleški državljani! Kar si pa prebivalstvo od

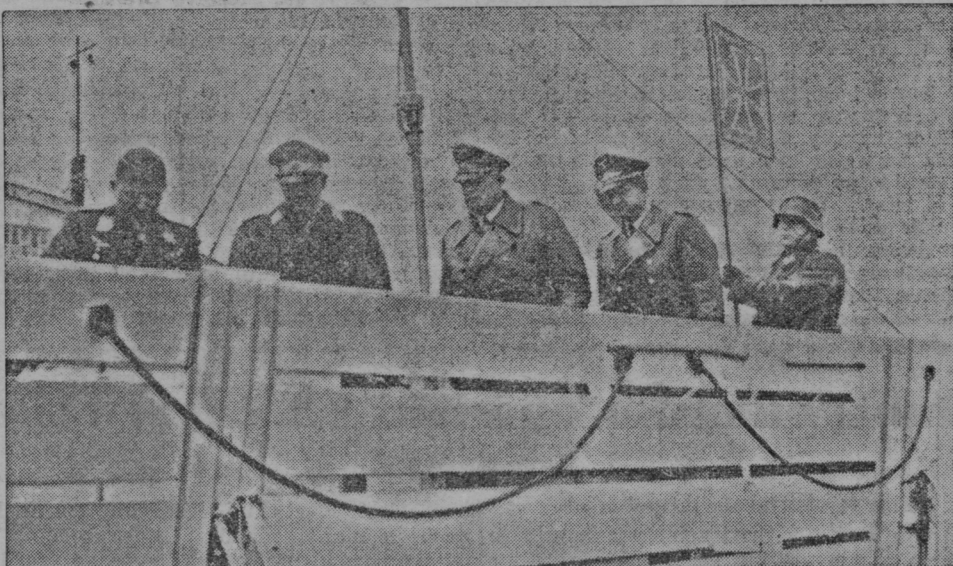
Anglije želi, je pa to, da bi jih smatrali Angleži kot malteške prebivalce, da bi jih ne sumničili, kakor da hočejo od Anglije odpasti le zato, ker govorijo svoj lastni jezik, in da naj jih pustijo, da »se ...« po svoje.

Angleška Malta in italijanska Pantellerija

Odkar je letalsko orožje tako silno pomembno za napadanje in brambo, so bili mnenja, da Angleži Malte v vojni ne bodo mogli obdržati. Angleži so bili drugačnih misli. Obramba z letali se je na široko zasnovovala. London je storil vse, da bi ostala Malta še nadalje kot branik angleškega gospodarstva na Sredozemskem morju.

Nasproti Malte je italijanski otok Pantellerija, katerega so Italijani v poslednjem času preuredili v močno trdnjavo. Ta otok resno ograža angleško Malto. Vsak dan se s Pantellerije dvignejo z bombami težko obložena Capronijeva letala in bombardirajo Malto. S Pantellerije ne prihajajo samo bombniki, ampak je ondi tudi močno italijansko brodogradilno podjetje. Podmornice so jako nevarno orožje, ki utegnejo hudo poškodovati celo največje angleške plavajoče trdnjave.

Inseriral bi, pa ne vem kako! — Naredite tako: napišite besedilo in preštejte besede, prištejte še en dinar za davek na oglas, v kuvertu dajte znak za to vsoto in pošljite z besedilom na: Upravo »Slov. gospodarja«, Maribor, Koroška cesta 5.

Nemški državni maršal Göring opazuje v družbi višjih častnikov napade letalstva na Anglijo

Stari dr. Vulpins je obupaval.

Grofica me ni sprejela, ostali člani družine so se me izogibali. Grof je ko blazen blodil po gradu in parku. On je morda najbolj trpel zaradi kontesine smrti, ker je hčerko med vsemi otroci najbolj ljubil...

3.

Po pogrebu so potekali dnevi v tihoti in žalosti. Jaz sem jih prebil deloma v knjižnici, deloma v sobi — vedno sam. Člani družine so se skrivali pred menoj in sem videl samo obraze služabništva.

Čez nekaj dni sem pisal šnipsu; opisal sem mu žalostne dogodke ter ga vprašal, ali bi se hotel lotiti skrivnostne zadeve. Detektiv mi je takoj odgovoril: sporočil mi je, da bo prišel.

Zdaj sem še moral izposlovati pristanek grofa Aleksandra.

Prilika za pogovor se mi je kmalu nudila. Ko sem nekega večera delal v knjižnici, je nenadoma vstopil grof Aleksander. Vstal sem in mu šel nasproti. Sklenil sem, da mu bom takoj razodel svoj načrt.

Pročil mi je roko in rekel:

»Priatelj, naj ti pogledam enkrat v oči!«

Mirno sem ga pogledal.

»Vem, kaj hočeš najti v mojih očeh,« sem trpko odgovoril. »Dragi prijatelj, veruj mi, da je meni prav tako hudo pri srcu kot tebi in tvojim.«

»Hvala lepa!« je olajšano odgovoril. »Kako sem mogel molčati, ko te je grof Herman...«

»Pusti to!« sem ga prekinil. »Tvoja bolečina je bila prehuda... Sicer pa gotovi znaki zoper mene govorijo, ker...«

»Nehaj!« me je prekinil. »Gotovo si tudi ti mnogo razmišljal o stvari. Kaj misliš? Meni se vsiljuje misel, da so vmes nadnaravne sile.«

»O tem ni govora!« sem odvrnil. »Jaz sem prepričan, da je za vsem pretkan lopov, ki ga bomo morali izslediti. Ker je stvar zamotana, sem pisal detektivu šnipsu, o katerem sem ti večkrat govoril. Sporočil mi je, da je pripravljen priti sem, če ti pristaneš na to. Kaj misliš o tem?«

»Grof je nekaj časa molčal, potem pa vprašal:

»Ali naša čast ne bo trpela radi tega?«

»Misli na življenje svojih otrok, ki je po mojem mnenju še naprej ogroženo.«

»Prav imaš!« je hlastno odvrnil. »Prosim te, takoj mu brzujavi!«

»Prav rad. Toda šnips stavlja en pogoj: Nihče ne sme vedeti, kdo in kaj je. Izdal se bo za mojega pomočnika. Pripravi družino na njegov приход; povej, da sam ne bom mogel končati dela in mi moraš najeti pomoč.«

»Tako pri zajutruku bom speljal pogovor na to. Upajva, da se bo stvar posrečila.«

Za slovo sva si toplo stisnila desnici.

skih stotov pšenice, jaz pa 32 do 34, če sem sejal po novem načinu. Izplačalo se je torej iznajti sejalnico, ki seje žito v vrste, obenem pa tudi troši za temi vrstami gnoj. Sejalnica je na kolesih in jo vleče konj ali pa motor. Zaboja za žito oziroma za umetni gnoj je razdeljen na pet predalov in iz vsakega grede tri cevi, torej skupno petnajst. Zunanje cevi sipljejo na žitne vrste umetni gnoj, srednje pa seme. Med posameznimi cevmi je razdalje 40 cm. Nov način sejanja ima torej predvsem dve prednosti: posejati je treba manj žita, pridela pa se ga do 50 odstotkov več. Seveda se tako seje lahko tudi koruza, repa ali pa fižol, ne samo pšenica. Zanimivo bi bilo pri vsem tem morda tudi dejstvo, da se je iz-

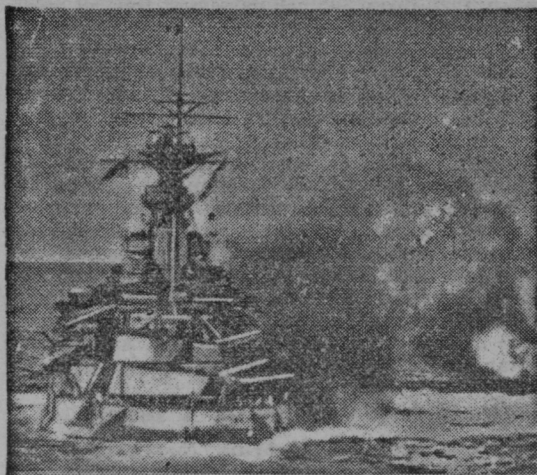
Dopisi

Dravska dolina

Vuzenica. Življenje med nami je to leto potekalo kaj mirno, kljub temu, da je bil marsikdo izmed nas pozvan na kako dolžnost za varnost naše lepe domovine. Ni nam rodilo samo sončnih dni, bili so med njimi tudi mrki, toda prosimo Boga, da bi nam ne bilo treba preživljati še hujših! Skromno se preživljamo in še bolj skromni bomo morali postati, ako bomo hoteli še nadalje vzdržati v tem vrtincu. Z zimo se bo naša beda še povečala. Da, revni smo in preprosti, toda obenem še tudi bogati in srečni! Še smo v svoji prijetni lastni hišici, še nam gospodari brat, naš oče, naš sodrug. Nihče nas ne moti, živimo še dokaj mirno, čeprav skromno in revno. Res je, marsikatero udobnost si moramo odtrgati, če hočemo vsaj zasilno obstati, toda še smo v svoji hiši svoj gospod, in tudi vsem popotnim ter še revnejšim od nas, ki nimate lastne strehe, bo delil miloščino še domač človek, človek, ki je po poreklu kot po materinstvu tem revežem popolnoma enak.

Pohorje

Sv. Lovrenc na Pohorju. V nedeljo, 1. decembra, je v Društvenem domu šolska in izvenšolska mladina priredila lepo uspelo akademijo v proslavo narodnega praznika. Spored je bil prav pester: govor, telovadne točke, deklamacije, petje, priporoki. — Tudi praznik Brezmadežne smo lepo praznovali. Pri zorni sv. maši je bilo skupno sv. obhajilo za članstvo DK in FO. Popoldne po večernicah pa so dekleta v domu priredila v proslavo Brezmadežne farni sestanek. Uprizorila so lepo igro »Po trnju do cvetja«. Po proslavi nas je obiskal Miklavž v spremstvu črnega parklja. Vsi, ki čez leto niso bili pridni, so morali v njegov koč — V nedeljo, 15. decembra, vprizorili Bralno

Velika angleška vojna ladja je oddala salvo granat iz dalekostrelnih ladijskih topov

društvo igro »Križ ob potoku«. Igra je lepa in primerna za današnji čas. Zato vsi vabljeni!

Dravsko polje

Sv. Janž na Dravskem polju. Zakonski stan sta si izvolila vnet član Marijine družbe fantov in cerkveni pevec Franc Tihec ter članica dekliške Marijine družbe Marija Kac. Nadalje tudi Martin Cebe in Julia Štumberger ter Marija Gorinšek, ki si je iz sosedne fare izvolila dobrega fanta Franc Sitar iz Sv. Kungote. Bilo srečno in milosti polno! — Miklavž nas je prvič obiskal 1. decembra v dvorani in nam prinesel nekaj darov. Mladce in naraščaj Fantovskega odseka in ostale je pa obiskal v četrtek, 5. decembra v dvorani, ki je bila prirejena nalašč za ta večer. — Zbolel nam je na srcu naš dober in ljubeznivi g. župnik. Želimo, da mu Bog da čimprej zdravje in nam vrne dobrega dušnega pastirja!

Rače. Naše delo je končano. Preko vseh zaprek in naporov smo končno dosegli zaželeni cilj. V dvorani, ki smo jo uredili v gradu, stoji sedaj lep in velik oder. Služil bo naši mladini, da si bo na njem plemenitila svoj značaj in sejala kulturo med naš narod. Za vsestransko lepo in praktično izdelavo se moramo zahvaliti gg. Petroviču in Frasu ter našemu požrtvovalnemu članstvu. — Naši igralci pripravljajo dramo »V temoti« in jo bodo vprizorili na novem odru v nedeljo, 15. decembra, ob treh popoldne. Zagotavljamo vse, da bo igra vsakogar globoko ganila in že danes vabimo na obilen obisk. Dopoldan bo otvoritev dvorane in občni zbor Prosvetnega društva.

Ptujsko polje

Ptujska gora. Proslavo Brezmadežne z zelo lepo igro »Po trnju do cvetja« ter še z drugimi izbranimi točkami bomo priredili v nedeljo, 15. decembra, po večernicah v šoli. Vabljeni! — Anton Kupčič, ekonom pri gospe Katici Sagadin, vdovi

Naročnina »Slovenskega gospodarja« v letu 1941.

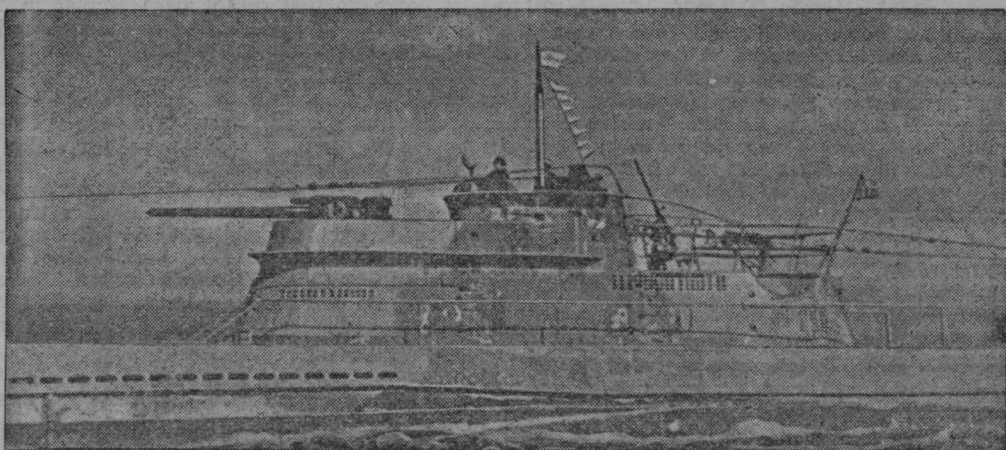
Celoletna naročnina 38 din, polletna 20 din in četrtletna 11 din. — Vsi celoletni naročniki, ki plačajo v decembru 1940 ali vsaj v januarju 1941 celoletno naročnino ali isto doplačajo, imajo pod dosedanjimi pogoji zavarovan svoj dom v slučaju požara za 1000 din.

po pokojnem Francu Sagadin, v Podložu št. 68, je izstopil iz rimskokatoliške cerkve.

Sv. Marko niže Ptuja. Letos se je tudi pri nas sprožila dobra misel, da začnemo z delom, da bi tudi pri nas enkrat zasvetila električna luč. Dela so že v teku in bodo nekatere vasi ob Božiču že svetile z elektriko. Že lansko leto smo ustanovili kmečko in gospodinjstvo nadaljevalno šolo, pa se kaže, da je za take ustanove tu zelo malo zanimanja, če pa pogledaš po gostilnah ob nedeljah, vidiš vse polno mladine, kako napreduje pri pljančevanju, zanemarija pa svojo stanovsko izobrazbo, ki je v sedanjih časih mladini tako potrebna. Še ena napaka je pri nas, da se mladina premalo briga za naša prosvetna društva, da bi se tam skupno izobraževala, skupno manifestirala za naše slovenske ideale in s tem služila Bogu, državi in naši slovenski domovini. Starši, Fantovski odsek in Dekliški krožek vas vabita, da daste svoje otroke vpisati v njihove vrste, da se tam organizirajo kot Bogu in domovini zvesti sinovi.

Slovenjebistriški okraj

Slov. Bistrica. Dne 22. novembra je bil tu ustanovljen »Socialni odsek občine Slov. Bistrica za zimsko pomoč« revežem mesta in širše okolice. Na prvi seji je bil izvoljen ožji delovni odbor in

Nemška podmornica na povratku v oporišče

umitelj naučil brati šele, ko je bil star 24 let.

Izredno trdna korenina je Ignjat Milošević iz Grabovice pri Nevesinju. V njegovem krstnem listu stoji zapisano, da je bil rojen leta 1832. Torej je star 108 let. Marsikaj je že doživel v svojem dolgem življenju in utegne še, saj je še vedno velik korenjak. Da je še zelo pri močeh, gotovo najbolje dokazuje dejstvo, da vsak mesec prvega naredi celih 50 kilometrov dolgo pot, in sicer peš. Iz rodne vasi Grabovice se namreč poda v Nevesinje po svojo pokojnino, ki mu je bila priznana kot nekdanjemu vstašu. Na mesec dobi po 418 din, kar seveda ni mnogo, pa vseeno za tako skromnega možakarja, kakor je Milošević, še kar precej. Na tej njegovi vsakome-

Naslednji dan so me spet povabili k skupni mizi. Grof Aleksander je speljal pogovor na delo v knjižnici in je sporočil mojo željo po pomočniku.

Grof Herman me je sumljivo pogledal, a ni imel poguma, da bi oporekal. Čutil sem, da se je njegov sum o moji krivdi poglobil.

Naslednji dan se je šnips pripeljal. Grof Aleksander in jaz sva mu šla nasproti do postaje.

Zvečer istega dne sva sedela v knjižnici, na videz zatopljena v delo. V resnici pa sem mu še enkrat moral opisati vse natanko.

Šnips je nato skrbno preštudiral načrt gradu.

»Ko bi mi le mogel tajinstveni glas natančneje opisati!« je dejal nazadnje.

Zbral sem vso svojo zgovornost, toda ves trud je bil zaman. Ko sem končal, je detektiv odvrnil:

»Po tvojem opisu si ne morem nič določenega predstavljati, vendar pa bi bilo zelo važno, ker bi iz načina lahko sklepali na izvor glasu.«

»Kako si razlagaš to, da je morilec pred zločinom na ta način hotel prestrašiti družino,« sem vprašal. »Svoj zločin bi vendar lahko izvršil tudi brez take napovedi.«

»Eno razlago bi že imel,« je odvrnil šnips. »S tem je hotel vzbuditi vero v delo nadnaravnih sil, kar bi ga obvarovalo pred preiskavo.«

Nato je umolknil in se zamislil. Oglasil se je šele takrat, ko sva se podala k počitku.

»Veš, kaj se mi zdi najbolj čudno?« je vprašal med vrati. »Da se je ta glas, z drugega sveta, enako slišal po vsem poslopju. Grad je vendar zelo prostoren in nekatere stene so po en meter debele.«

»Jaz sem si že večkrat trl glavo nad tem... Sicer pa boš najbrž imel priliko, da boš tudi sam slišal ta usodni glas...«

»To bi bilo v gotovem oziru dobro, ker sem prepričan, da bi mi zelo pomagalo k razjasnitvi te zamotane zadeve, želeli pa si tega ne smemo, ker bi morda spet postal kak član družine žrtev in moja pomoč bi bila prepozna. Priznam, da do zdaj nisem imel tako čudne in težavne stvari.«

Nato sva si voščila lahko noč in se ločila.

Naslednje jutro sem pri svojem delu odkril nekaj zanimivega.

V vrsti knjig, ki sem jih v začetku svojega dela le površno pogledal, sem našel nekako kroniko grofovskih družin.

Knjigo sem z zanimanjem vzel v roko. Čudil sem se, da je prvič nisem opazil. Ali jo je kdo pozneje vtaknil med knjige? Gotovo, ker bi bil te stare pergamentne liste gotovo opazil.

Kroniko sem v naglici prelistal. Vsebovala je rodovnik grofovskih družin. Pri posameznih imenih so bile kratke pripombe, kakor rojstni in smrti podatki. Zadnjo stran sem bolj pazljivo prebral. Zaključni stavek me

je že na delu. Odborniki so šli od hiše do hiše, da osebno doženejo revne družine. Kar so tam videli na mnogih krajih, je skoraj neverjetno: družine s petimi, šestimi in več otroci v cunjah, deloma brez strehe, majhni otroci izstradani, na tleh in slami nagli... So to brezposelni delavci in okoliški viničarji s številno družino. Tovarna v G. Bistrici privlači od blizu in daleč delavstvo, ki upa dobiti tam dela in kruha. Ker ne dobi, ostane v bližini v najbednejših razmerah, čaka in prosi. Letošnji zgodnji mrz je bedo še povečal. Našlo se je nekaj nad 200 družin s šestimi do osmimi člani v tako žalostnem gmotnem položaju, da je takojšnja in zares izdatna pomoč nujno potrebna. Dne 15. decembra bo za vso župnijo »nedelja dobroteljskega«. Zbiralo se bo tudi na kmetih v okolici — kjer mogoče ni denarja — od hiše do hiše krompir, koruzo (turščico) in fižol. Vsa živila se bodo vskladiščila v kleti g. Pučnika (poprej Juhart) in razdelila potom nakaznic. Povrh se bo moralo nakupiti vsaj še okrog tri vagone krompirja in vagon ali več koruze, da se bo moglo posamezni družini dati kake 3—4 šlake krompirja in kakih 15—20 kg koruze. Že samo to bo stalo nad 100.000 din. Zimske obleke, čevlji, perilo za otroke in drva pa še povrh. Tudi se bo delilo v graščini vso zimo 200 najrevnejšim šolskim otrokom dnevno po pol litra toplega mleka in kruh, kar se mora prav tako kupiti. Dognalo se je, da večina takih šolarjev doma ne dobi po cele dneve nič toplega, le suhi kruh, nezabeljen cel krompir in mogoče še kaj fižola... Javnost se tem potop naproša, da priskoči z izdatnimi podporami revežem na pomoč!

Konjiški okraj

Prihova. Poročila sta se v Marijini cerkvi na Prihovi 27. novembra g. Karel Grubelnik, mesar v Sesvetih pri Zagrebu, in gdnca Terezika Kranjc, hčerka gostilničarke g. Oberski iz Prihove. Na veselji gostijo so darovali svatje 230 din za novo bogoslovje v Mariboru. Bog povni vsem darovalcem časne darove za večnimi, novoporočencema pa naj da obilo sreče!

Slovenske gorice

Sv. Andraž v Slov. goricah. Ne smemo mimo dejanj, ki so vredna priznanja in pohvale. Pred kratkim so se gostje na gostiji Miha Papsta izkazali kot malokateri. Pogoščeni so bili farni siromaki in darovali so za bengalske revčke 131 din 50 par, poleg tega je še srečni ženin obljubil Fantovskemu odseku, čigar zelo zaslužni predsednik je bil, za srečolov glavni dobiček v obliki renjenega prašiča.

Slovenska Krajina

M. Sobota. Za upravitelja tukajšnje bolnišnice je bil imenovan g. Ivan Grobelšek, doslej administrativni uradnik v celjski bolnišnici.

Širom Prekmurja. Zadnje čase se kar zaporedoma vrste transporti naših sezonskih delavcev, ki prihajajo deloma z našega državnega posestva, kjer je bil zaslužek srednje dober, deloma pa iz inozemstva, po večini iz Nemčije. Zaslužek v Nemčiji je bil letos precej dober. Primerilo se je, da so nekateri poslali domov mesečno celo 1000

dinarjev! Tako so letos samo delavci iz soboškega okraja prinesli v domovino nad dva milijona dinarjev. Vendar pa ves ta denar ne odtehta vse duhovne škode in telesnih moči, ki so jih naši sezonski potrošili pri skrajno napornem garanju. — Dr. Sesardič Mirko, zdravnik združene zdravstvene občine v Beltincih, je premeščen v svojstvu banovinskega zdravnika v združeno zdravstveno občino Fara pri Kostelu v kočevskem okraju.

Turnišče. Naša šolska mladina je praznik zedinjenja proslavila v farno-prosvetnem domu. Proslava je prav lepo uspela. — Po večernicah pa je priredil Fantovski odsek Miklavžev večer z obdaritvijo malčkov. — Za Marijin praznik pa je priredilo Prosvetno društvo igro »Theophilus«. Naša katoliška mladina se je z zavidanja vredno navdušenostjo lotila prosvetnega dela, kar zasluži vso pohvalo!

Dol. Lendava. Na predvečer praznika zedinjenja so nam učenci in učenke meščanske šole na slavnosni akademiji predvajali pravilčno spevoigro »Snežuljčica«, ki je prav dobro uspela.

Saleška dolina

Škale. Na splošno željo ponovi Prosvetno društvo »Slomšek« prekrasno Marijino igro »Pri kapelici« v nedeljo, 15. decembra, ob treh popol-

Skrbite, da ne bo hiše v vaši vasi, katera ne bi imela »Slovenskega gospodarja«!

dne v farnem domu. Pridite, da se v hudih časih na šaljiv in zopet ganljiv način poučite, kako pomore v najhujših preizkušnjah zaupanje v Marijo do končne zmage. Na veselo svidenje!

Laški okraj

Sv. Rupert nad Laškim. Dobro se giblje naša mladina; na Marijin praznik je stopilo 19 mladencev in deklet pod Marijino zastavo. Za tolažbo in duhovno okrepčilo vse župnije pa bo deloval ljudski misijon, ki se bo vršil v župnijski cerkvi kvartni teden v adventu, od 15. do 22. decembra. Pridejo priljubljeni gg. misijonarji iz Celja. — Cela vrsta deklet se je priglasila za krojni tečaj, ki bo pod vodstvom g. Ivana Bizjaka iz Celja od 8. do 14. decembra. — Precej pa nas skrbi tema, v katero nas bodo zagnili: petroleja ni, na karte pa ga bo malo dobiti. Že sedaj gledaš ob večerih povsod samo temna okna. Res škoda za nafto, ki jo požgejo v vojni za moritev in požiganje. Kdaj bo moderni človek uvidel blaznost in zločin ter krivico moderne vojne?!

Kmečka trgovina

Mnenje trgovcev o današnjih cenah blaga

Glasilo trgovcev »Trgovski list« tolmači sedanje cene blagu sledeče:

1. Vzroki zvišanja so poleg zunanjih tudi v tem, ker se je zvišala carina od 13 na 14 zlatih dinarjev. Zvišal se je davek na poslovni promet, podražile so se železniške tarife, a tudi nova davčna novela je vplivala na zvišanje cen, ker se je zaradi tega znatno podražila režija. Režija pa se je nadalje podražila tudi zaradi zvišanja plač in pa mezd, zaradi uvedbe pokojninskega zavarovanja trgovskih nameštencev ter zvišanja drugih socialnih dajatev.

2. Dvojne cene so v trgovini za isto blago nekaj nemogočega, zato starih zalog ni mogoče prodajati po starih cenah, ampak le po novih, kajti sicer si je nemogoče nabaviti novo blago. Če prodaja trgovec sto metrov blaga ali sto kilogramov železa, mora za izkupiček dobiti toliko, da more po odbitku vseh režijskih stroškov in tudi svojega zakonito dovoljenega dobička, kupiti zopet sto metrov blaga ali sto kilogramov železa. Noben trgovec ne sme in ne more drugače postopati, če seveda noče svoje trgovine zapreti, v kar bi ga prazni predali tudi končno prisilili.

Z drugačnim ravnanjem se uniči trgovina in uničenje trgovine pomeni narodno nesrečo. Pre-

Ali si upate pridobiti »Slovenskemu gospodarju« vsaj enega novega naročnika?

skrbja prebivalstva s potrebščinami bi s tem bila skoraj docela onemogočena.

Znižane cene apnenemu dušiku

Tvornica za dušik v Rušah je znižala ceno apnenemu dušiku od 184 din na 140.80 din za 100 kg, franko vsaka železniška postaja, brez davka na poslovni promet, pakovanje v papirnatih vrečah. Plačljivo v 30 dneh naravnost tovarni brez vsakih odbitkov. To znižanje pa velja samo za vagonске pošiljke in le za naročila, izvršena do 31. decembra 1940. Gnojilo je treba naročiti preko ministrstva za kmetijstvo — Diporis. Dobro pa je, da se naročilo obenem sporoči tudi naravnost pri Tvornici za dušik v Rušah.

Priporočamo vsem kmetijskim zadrugam in korporacijam kakor tudi občinam, da izkoristijo to ugodno priliko in nemudoma naroče za spomladansko gnojenje potrebne množine apnenega dušika, tembolj, ker velja to znižanje samo do konca tega leta in bodo spomladni umetna gnojila dražja. Apneni dušik je treba hraniti na popolnoma suhem in zračnem prostoru. Vreče ne smejo ležati na goli zemlji ali na cementu, ampak na deskah, da se gnojilo ne strdi.

Naši trgovski posli s tujino

Trgovski sporazum s švico. Nedavno smo s švico sklenili novo trgovinsko in plačilno pogodbo, v kateri smo si zagotovili najznatnejše kontingente za les. Za izvoz našega lesa veljajo naslednji kontingenti: celulozni les (cepanice) 5000 ton, drva za kurjavo (žagarski odpadki) 10.000 ton,

je presenetil. Glasil se je: »Ko boste slišali glas, ki bo donel po vsem poslopju, vedite, da boste čez nekaj dni pokopali enega člana družine.« Nato je sledila letnica 1648.

Tega leta se je končala tridesetletna vojna. Od grofa Aleksandra sem zvedel, da je v tistih žalostnih časih prišlo v grofovski rodbini do verskega razcepa: en del je ostal protestantski, drugi pa so prestopili h katolicizmu. Med obojimi se je vnelo sovraštvo. V kroniki sem odprl letnico 1648.

Pri tej letnici je bila navedena neka Barbara B. Pri njenem imenu je stala pripomba: »Ubita od lastnega brata desetega dne po sklenitvi miru, na gradu B.«

To je torej bila tista prababica, ki je ostala protestantka! In kronist je tedaj, ko je zaključil svoja poročila, zapisal one besede kot nekako kletev.

Po hrbtu mi je zagomazelo. Ali so res nadnaravne sile na delu?

Sklenil sem, da bom o najdbi obvestil detektiva in grofa Aleksandra.

Odkritje me je tako razburilo, da nisem mogel nadaljevati z delom in sem nestrpnostno čakal na detektivov prihod.

Čez kake pol ure so se vrata odprla in v knjižnico je stopil šnips.

»Zdi se mi, da si slabe volje!« je pripomnil, ko me je zagledal. »Ali se je spet kaj zgodilo?«

Odprl sem kroniko in mu pokazal skrivnostne besede.

»To je neumnost! In zaradi tega si tako poparjen? Kdaj si našel to knjigo?«

»Pred dobre pol ure. Ne morem si pojasniti, odkod je naenkrat prišla sem. Prišeci bi upal na to, da je še pred kratkim ni bilo tukaj.«

Šnips je polglasno zažvižgal in me pomenljivo pogledal.

»Pokaži mi prostor, na katerem je bila!«

Ko sem mu pokazal dotični prostor, je prislonil lesto in zlezal po njej do tiste vrste. Po kratkem ogledovanju je dejal:

»Knjiga je bila pred kratkim položena sem. Po prahu, ki je ob robu police, se da ugotoviti, da so bile druge knjige premaknjene z mesta in stisnjene, da je tako kronika dobila prostor.«

Nato je prišel dol in nadaljeval:

»Sicer pa mi je popolnoma jasno, da je dotičnik kroniko z določenim namenom položil ravno na ta prostor. Videl je, kako daleč si z delom in je izračunal, kdaj boš prišel do te vrste.«

»Meni ni jasno, s kakšnim namenom je to storil? Ali naju hoče prestrašiti?«

(Konec sledi)

sečni poti ga baje ne ovira niti dež, niti sneg.

Kitajski kmetje zimo prespijo. Kitajski kmetje, ki se preživljajo izključno s slabim pridelkom, žive zelo siromašno. Navadno vso zimo prespijo, kakor medvedje. V mrzlih dneh sploh ne hodijo iz hiše in ležijo noč in dan. Le, če so že preveč izstradani, vstanejo, da pojedjo nekoliko redke riževe juhe. Nato pa spet nadaljujejo zimsko spanje. Spomladi pa so kitajski kmetje podobni pravim okostnjakom.

V eni uri se rodi na vsem svetu 5400 ljudi, umre jih blizu 4600. Istočasno je na zemlji 14 tisoč zločinov, v svet gre okrog 114.000 brzovjavk, pokadi se 170 ton tobaka in proizvede 7000 avtomobilov.

Naročnina »Slovenskega gospodarja« v letu 1941.

Celoletna naročnina 38 din, polletna 20 din in četrtletna 11 din. — Vsi celoletni naročniki, ki plačajo v decembru 1940 ali vsaj v januarju 1941 celoletno naročnino ali isto doplačajo, imajo pod dosedanjimi pogoji zavarovan svoj dom v slučaju požara za 1000 din.

okrogli bukov les 3000 ton, okrogel les ostalega listnatega drevja 2000 ton, bukovni železniški pragozi 10.000 komadov, rezan hrastov les 10.000 ton, rezan les ostalega listnatega drevja 10.000 ton, rezan les igličarjev 15.000 ton, furnirji 1000 ton, (bukove) vezane plošče 1000 ton, beljena celuloza 3000 ton. Glede okroglega bukovega lesa in ostalega okroglega lesa listnatega drevja je v pogodbi določeno, da se bo izvoz iz naše države dovoljeval samo v oni meri, v kolikor bo švica uvažala naš furnir in vezan les. Kar se tiče drv za kurjavo in lesnega oglja, se bodo vršila še naknadna pogajanja.

Izvoz zaklanlj buš v Nemčijo. Ravnateljstvo za zunanjo trgovino je sklenilo z Nemčijo sporazum o dobavi malih goved buš v zaklanem stanju. Te buše bodo nakupovali v tistih krajih, kjer jih je dovolj, predvsem pa v drinski in vrbski banovini, nadalje v moravski in zetski banovini, kakor tudi v krajih južno od Kolpe in Save v banovini Hrvatski.

Izvoz debelih svinj, ki je bil ustavljen od oktobra do 1. decembra, je sedaj zopet prost ter se bo začel normalno razvijati.

Cene koroze za Nemčijo. Iz Beograda poročajo, da je tja prispela posebna nemška delegacija in se je s Prizadom pogodila za cene koroze, ki jo bomo izvažali v Nemčijo. Pogodba glede cen se nanaša na prve količine koroze, ki bodo poslani v Nemčijo v naslednjih treh mesecih, to je do konca februarja. Cena bo ugodna, ni pa še znana širši javnosti.

Bombažna preja iz Italije. Nedavno je ravnateljstvo za zunanjo trgovino izdalo večje število dovoljenj za uvoz bombažne preje iz Italije. Za tretje četrtletje je preostalo nabaviti si v Italiji še okoli 500 ton bombažne preje, ki bo zdaj uvožena.

Uvoz bombaža iz sovjetske Rusije. Iz Beograda je odpotovala delegacija naše tekstilne industrije v Moskvo na pogajanja za nakup bombaža. Kontingent bombaža iz sovjetske Rusije znaša 1 do 2 milijona dolarjev, kar odgovarja po današnjih cenah količini okoli 4000 ton.

Predpisi o uravnavanju cen v državi

Razširjenje kontrole cen na kmetijsko orodje in potrebščine. Na osnovi uredbe o kontroli cen sta trgovinski minister in minister za socialno politiko odločila, da se kontrola cen v smislu uredbe o kontroli cen izvaja tudi na naslednje predmete: pluge z živinsko vprego, pluzne glave, brane vseh vrst, priprave za robkanje koroze, škropilnice za trto in sadje, vile, grablje, žvepleni cvet, šivalne stroje za hišno uporabo, cement, semena lucerne, detelje, repe vseh vrst, zelenjave in stročnic, steklo za svetilke in okna, vrvarske izdelke za kmetijsko uporabo, vreče iz konoplje in umetna gnojila vseh vrst.

Določitev cen kožam. Urad za kontrolo cen je določil tele najvišje cene surovim kožam: goveja koža vseh tež 23 din kilogram; telečja koža 26 din kilogram; konjska koža 18 din kilogram; suha goveja koža 82.50 din kilogram; suha telečja koža 70 din kilogram. Cene veljajo franko vagon Beograd ali Ljubljana. Tej osnovni ceni, ki velja za trgovce s surovimi kožami in za predelovalce, lahko trgovci na drobno dodajo na račun stroškov in zasluga pri goveji in telečji koži 10%, pri konjski koži pa 20%.

Določitev cen koroze, koruzne moke in zdroba v Sloveniji. Po uredbi glede prometa s korozi, o kateri smo pisali zadnjič, je banska uprava stavila uradu za kontrolo cen sledeči predlog o cenah korozi, koruzni moki in zdroba v Sloveniji: Cena normalni korozi s 14% vlage bi stala franko postaja v Sloveniji 304 din. Preprodajalci koroze bi prišli k tej ceni prometni davek in običajni trgovski zaslugek. Mlini naj bi mleli mlevske iz-

delke normalno v naslednjem razmerju: koruzni zdrob 20%, koruzno enotno moko 60%, otrobe 18%. Najvišja cena koruznih mlevskih izdelkov pri normalni meljavi in pri prodaji na veliko pekomi in trgovcem franko mlin ali skladišče veletrgovca bi bila za koruzni zdrob 470 din, za koruzno moko 383 din, za otrobe 225 din. Pri večjih nakupih bi se dajali pod te cene popusti, ki so v predlogu za veletrgovce določeni. Te cene še sicer niso končno veljavno določene, toda po sedanjih izkušnjah jih bo urad za kontrolo cen brez dvoma v celoti določil in bodo uveljavljene v Sloveniji.

Povišanje odkupne cene za sladkorno peso v prihodnjem letu. Da se v naprej zasužura čim večja zasajena površina, so na merodajnih mestih že določili minimalno odkupno ceno za sladkorno peso v prihodnjem letu, in sicer na 42 din za 100 kg, medtem ko je bila za letos odkupna cena povišana na 32 din.

Službeno poročilo ljubljanske blagovne borze

Smreka, jelka, Hlodi I., II., monte 260—320 din, brzjavni drogovi 240—280, bordonali merkantilni 320—370, filerji 280—320, trami ostalih dimenzij 280—320, škorete, končne, od 16 cm dalje 570 do 610, škorete, paralelne, od 16 cm dalje 660—730, škorete, podmerne, od 10—15 cm 610—670, deske-plohi, kon., od 16 cm dalje 510—560, deske-plohi, par., od 16 cm dalje 540—620, les za celulozo (okroglice), belo očiščen 200—230 din kub. meter, kratice 100 kg 75—85 din.

Bukev. Hlodi od 30 cm dalje, I., II. 215—265, hlodi za furnir, čisti, od 40 cm dalje 290—340, deske-plohi, naravni, neobrobjeni, monte 330 do 380, deske-plohi, naravni, ostrorobi, I., II. 540 do 620, deske-plohi, parjeni, neobrobjeni, monte 450 do 510, deske-plohi, parjeni, ostrorobi, I., II. 620 do 730 din kub. meter.

Hrast. Hlodi I., II., premera od 30 cm dalje 265 do 415, bordonali 850—1000, deske-plohi, boules 900—1010, deske-plohi, neobrobjeni I., II. 750 do 850, frizi I.-II., širine 5, 6 in 7 cm 920—1010, frizi I.-II., širine od 8—12 cm 1120—1220 din kub. met.

Ostali les. Macesen deske-plohi, obrobjeni, ostrorobi 1160—1350, brest 740—850, javor 720 do 820, jesen 790—870, lipa 700—800 din kub. meter.

Železniški pragi: hrastovi 45—50 din, bukovni 25 do 30 din komad. — Drva: bukova 21.50—23.50, hrastova 19.50—21.50 din 100 kg. — Ogle: bukovno, vilano 89—99 din 100 kg.

Pšenica 70 kg hl težine s 2% primesi 285 din, 80 kg hl težine s 2% primesi 310 din, 81 kg hl težine s 2% primesi 312.50 din 100 kg.

Oves bački, sremski, slavonski, zdrav, suh, rešetan, franko vagon nakladalna postaja 325 do 330 din 100 kg.

Rž bačka, zdrava, suha, rešetana, franko vagon nakladalna postaja 355—360 din 100 kg.

Ajda zdrava, suha, rešetana, franko vagon slovenska nakladalna postaja 350—355 din 100 kg.

Proso zdravo, suho, rešetano, franko vagon slovenska nakladalna postaja 350—355 din 100 kg.

Mlevski izdelki. Moka (bačka in banatska) Og, Ogg, franko Ljubljana skladišče 840 din; enotna krušna moka, franko Ljubljana skladišče 455 din 100 kg. — Otrobi pšenični franko Ljubljana skladišče 220 din 100 kg.

Deželni pridelki. Fižol zdrav, na roko bran, ribičan 470—545 din, prepeličar 520—595 din 100 kilogramov. — Krompir zdrav, ne manjši od kockeja jajca, franko slovenska nakladalna postaja rožnik pozni in rani ter kresnik 145—165 din, oneida 150—170 din, industrijski 110—115 din 100 kg. — Seno zdravo, suho, prešano v bale, franko slov. nakladalna postaja sladko 115—120, polsladko 105—110, kislo 95—100 din 100 kg. — Slama zdrava, suha, pšenična, prešana v bale, franko slovenska nakladalna postaja 55—60 din 100 kg.

Stanje za mehki les zelo trdno, za trdi les mirno, za žito čvrsto, za mlevske izdelke čvrsto, za deželne pridelke trdno.

Cene goveje živine po sejmi

Voli. Ptuj 7—8.50 din, Dravograd I. 8.50 din, II. 7.50 din, III. 6.50 din; Slovenjgradec I. 8.50 din, II. 7.50 din, III. 7 din; Kranj I. 9.25 din, II. 8.50 din, III. 7 din kg žive teže.

Biki. Ljutomer I. 9 din, II. 7.50 din, III. 5—6.50 din, Ptuj 5.75—8 din kg žive teže.

Krave. Ptuj 3.75—7.50 din; Ljutomer II. 5.50 do 7 din, III. 4.50—5.50 din; Dravograd I. 7 din, II. 6 din, III. 5 din; Slovenjgradec I. 7.50 din, II. 6 din, III. 5.50 din; Kranj I. 8.50 din, II. 7.25 din, III. 6.50 din kg žive teže.

Žepne svetilke

izdeluje domača tvornica

RUDOLF PASPA

Zagreb, Koturaška 69

Telice. Ptuj 6.50—8 din, Ljutomer II. 6.50 din, III. 5.50—6.50 din; Dravograd I. 8 din, II. 7 din, III. 6 din; Slovenjgradec I. 8 din, II. 7 din, III. 5.50 din; Kranj I. 9.25 din, II. 8.50 din, III. 7.25 din kg žive teže.

Teleta. Ptuj 9 din, Ljutomer II. 8—9 din; Dravograd I. 9 din, II. 8 din; Slovenjgradec I. 10 din, II. 9 din; Kranj I. 12.50 din, II. 11.50 din kg žive teže.

Svinje

Plemenske. Maribor 5—6 tednov 110—145 din, 7—9 tednov 150—210 din, 3—4 mesece 220—400 din, 5—7 mesecev 410—650 din, 8—10 mesecev 660—900 din, eno leto stare 950—1250 din; 1 kg žive teže 11—13.50 din, 1 kg mrtve teže 16—19 din. — Ptuj mladi prašiči za rejo 150—230 din komad, 1 kg žive teže 10—12 din. — Kranj mladi prašiči za rejo 7—8 tednov stari 200—250 din komad.

Pršutarji (proleki). Ptuj 11.50—12 din, Ljutomer 9—15 din, Dravograd 13 din, Slovenjgradec 11 din, Kranj 14—15 din kg žive teže.

Debele svinje (špearji). Ptuj 12.50—14 din, Dravograd 15 din, Slovenjgradec 12 din, Kranj 15—16 din kg žive teže.

Mesne cene in ostali živalski produkti

Goveje meso. Ljutomer II. 14—16 din, III. 12 do 14 din; Dravograd I. 17 din, II. 14 din; Slovenjgradec I. 18 din, II. 15—17 din, III. 14 din; Kranj I. 16—18 din, II. 15—17 din kg.

Svinjsko meso. Ljutomer 18 din, Dravograd 20 do 22 din, Slovenjgradec 24 din, Kranj 22—24 din kilogram.

Slanina. Ljutomer 24 din, Dravograd 26 din, Slovenjgradec 24 din, Kranj 24—26 din kg.

Svinjska mast. Ljutomer 25 din, Dravograd 28 din, Slovenjgradec 26 din, Kranj 26—28 din kg.

Med. Dravograd 24 din, Kranj 32—40 din kg.

Mleko. Dravograd 2.50—3 din, Slovenjgradec 2 din, Kranj 2.50—3 din liter.

Surovo maslo. Dravograd 40—50 din, Slovenjgradec 50 din, Kranj 48—52 din kg.

Jajca. Dravograd 1.50—2 din, Slovenjgradec 1.80 din, Kranj 2 din komad.

Volna. Neoprana: Dravograd 30 din, Kranj 68 do 72 din kg; oprana: Dravograd 34 din, Kranj 92 din kg.

Goveje kože. Ljutomer 25 din, Dravograd 24 din, Kranj 30 din kg.

Telečje kože. Ljutomer 25 din, Dravograd 22 din, Kranj 26—28 din kg.

Svinjske kože. Ljutomer 15 din, Dravograd 8 din, Kranj 16 din kg.

Cene ostalih živil in krmil

Žito. Ljutomer: pšenica 300 din, ječmen 350 din, rž 350 din, oves 325 din, koruza 250 din 100 kg. Dravograd: pšenica 400 din, ječmen 300 din, rž 350 din, oves 250 din, koruza 330 din 100 kg. Slovenjgradec: pšenica 350 din, ječmen 300 din, rž 350 din, oves 290 din, koruza 340 din 100 kg.

Moka. Pšenična 5—9 din, koruzna 4—5 din, ajdova 6—7 din kg.

Fižol. Ljutomer 4—6 din, Dravograd 5.50 do 6 din, Slovenjgradec 7 din, Kranj 6—10 din kg.

Krompir. Ljutomer 130 din, Dravograd 175 do 200 din, Slovenjgradec 200 din, Kranj 175—200 din 100 kg.

Jabolka. Dravograd I. 5 din, II. 4 din, III. 3 din; Slovenjgradec I. 6 din, II. 5 din, III. 3 din; Kranj I. 8 din, II. 4.50 din kg.

Hruške. Kranj II. 10 din kg.

Seno. Ljutomer 100 din, Dravograd 100—120 din, Slovenjgradec 150 din, Kranj 125—150 din 100 kg.

Lucerna. Ljutomer 120 din, Dravograd 150 din, Kranj 125 din 100 kg.

Slama. Ljutomer 75 din, Dravograd 50—60 din, Slovenjgradec 80 din, Kranj 75 din 100 kg.

Drva

Dravograd 110—140 din, Slovenjgradec 125 din, Kranj 140—150 din prostorninski meter.

Sejmi

16. decembra živinski: Slov. Bistrica (namesto 15.); goveji in svinjski: Videm ob Savi — 17. decembra: tržni dan s svinjami: Dolnja Lendava; svinjski: Ormož; goveji in konjski: Ptuj; živinski in kramarski: Ljutomer — 18. decembra

svinjski: Celje, Ptuj, Trbovlje; živinski in kramarski: Dolnja Lendava — 19. decembra tržni dan s svinjami: Turnišče; kramarski, goveji in svinjski: Brežice (božični); živinski in kramarski: Teharje — 20. decembra svinjski: Maribor — 21. decembra svinjski: Brežice, Celje, Trbovlje; živinski in kramarski: Laško.

Razgovori z našimi naročniki

F. K., Sv. J. o. šč. Vaše pismo z znakami vred smo odposlali sirotišnici šolskih sester v Sl. Bistrici, katere imajo v oskrbi osirotela dekleta.

Drugi kupec odpeljal drva prvega kupca. H. A. P. Opozorjamo Vas, da z golim nakupom, odnosno sklenitvijo kupoprodajne pogodbe in plačilom kupnine še niste pridobili lastninske pravice na kupljenih drvah, marveč je za pridobitev lastninske potrebna še pravna izročitev, odnosno prevzem drv. Telesne stvari se vzamejo v posest, ako jih kdo fizično prime, odpelje ali shrani; v Vašem primeru bi bili morali kupljena drva vsaj žigosati. Na drugi strani seveda tudi drugi kupec ni bil upravičen »Vaša« drva odpeljati, ker mu jih prodajalec, kakor izhaja iz Vašega pisma, ni prodal, niti izročil. Zato drugi kupec ni mogel postati lastnik »Vaših« drv. Vaš predlog, da bi Vi »svoja« drva kratkoma odpeljali, bi sicer zadevo najenostavneje rešil, vendar riskirate pri tem, da Vas drugi kupec — ako bi Vam hotel nagajati — toži radi motenja posesti. Nato bi moral prodajalec tožiti drugega kupca, da drva, katere je bil Vam prodal in jih je drugi kupec brez naslova odpeljal, vrne. Potem bi Vi »Vaša« drva odpeljali. — Ako pa ste Vi kupljena drva morda že prej žigosali in s tem prevzeli v posest, ste že postali njih lastnik in lahko z lastninsko tožbo sami zahtevate od drugega kupca izročitev, odnosno vrnite odpeljanih drv. Upamo, da bo drugi kupec uvidel nepravilnost svojega postopka in se bosta — eventualno s posredovanjem prodajalca — poravnala brez kakih pravnih.

Težave z očetom uživalcem-gospodarjem. K. J. Najenostavneje bi se opisane težave odpravile s tem, da bi se očeta dalo preklicati radi zlorabe alkoholnih pijač, saj po Vašem opisu potrebuje za primerno opravljanje svojih zadev pomočnika in se razen tega tudi izpostavlja nevarnosti stiske. Ako preklica ne bi bilo mogoče izposlovati, se mora v zadevah uprave in ukoriščanja posestva, ki je v solasti matere, druga polovica pa v izgovorjenem užitku očeta, mati obrniti do okrajnega sodišča, ki bo po nepravdnem postopku odločilo o medsebojnih sporih, odnosno nesoglasjih. Kar se tiče gospodarstva na drugem posestvu, ki je last Vaše žene, se v gospodarstvo očeta, ako si ga je le-ta pridržal, odnosno si je pridržal užitek, žal ne morete proti njegovi volji vtikati. Ako oče ne-če plačevati davkov, jih lahko plačate Vi, nato iztožite od očeta povračilo plačanih zneskov, in če oče ne bi plačal po obsodbi, lahko vodite zoper njega izvršbo s posegom na njegov užitek, pri čemer predlagate, naj se Vam dovoli prisilna uprava očetove pravice. Upamo pa, da se bo oče raje zlepega sporazumel z Vami. — Kleti brez sporazuma z očetom, odnosno odobritve od strani sodišča niste upravičeni prodati.

Plačilo dolgov za rajnim možem. A. F. Ako je po smrti moža ostalo kaj premoženja, bo morala vdova iz tega premoženja — ako ji bo zapuščina prisojena — plačati moževe dolge, čeprav jih je napravil na žganju in brez njene vednosti. Isto velja, ako je vdova prevzela zapuščino brez dobrote inventarja. Predpostavljamo, da pokojnik ni bil preklican, odnosno pod skrbstvom. Pri napravi petijota je najbolj priporočljivo vzeti za eno tretjino vode od množine izprešanega vina. Za dober petijot se vzame okrog osem kilogramov sladkorja na 100 litrov vode, ki ste jo nalili na tropine. V ostalem bo pijača tem boljša, čim manj vode in čim več tropin vzamete ter čim manj izprešate.

Povračilo škode radi odstopa od kupne pogodbe. A. S. Ker ste od nasprotnika zahtevano odškodnino plačali samo iz razloga, »da bi ne bili v nevarnosti večje izgube« — in ta razlog ne znači sile, kakor jo ima v mislih obči državljanski zakonik, žal nimate utemeljenega razloga, zahtevati povračilo plačanega zneska. Iz Vašega poročila ne izhaja, da bi se bili v času plačila odškodnine nahajali v kaki upoštevni zmoti (pravna zmoti ne neupoštevna); nasprotno Vam je bil takrat ves dejanski stan znan. Ako ste kupoprodajno pogodbo sklenili le pod pogojem, da bo vključena oskrbovalna pravica zbrisana, bi pač ne smeli ustrašiti se nasprotnikove zahteve ter bi morali odkloniti plačilo kake odškodnine. Seve bi

se bil moral pogoj vpisati v pogodbo, odnosno bi moral nasprotnik nanj izrecno pristati — sicer ne velja. — Ako imate napram teti le dolžnost oskrbe, ni upravičena predpisovati Vam višino stroškov popravila koč, česa ne smete kupovati in podobno.

Podpora staršem po sinovih-vojakih. A. P. B. Po sinu-vojaku, ki je padel leta 1919. na koroški fronti, bi oče in mati lahko dobivala vsak po 1056 din letne invalidnine, za katero pa je bilo treba zaprositi najpozneje do 31. decembra 1939. Sedanja prijava bi bila žal zavrnjena kot zakasnela. Na to je »Slov. gospodar« za časa opozarjal vse prizadete. — Po sinu, ki še sedaj služi pri vojakih kot aktivni častnik, pa Vam ne pritiče nikakva podpora. Ako se sami ne morete vzdrževati, bi Vas moral vzdrževati omenjeni sin-častnik, v skrajnem primeru pristojna občina.

Ustvarjanje novih kmečkih domov. L. F. Zadeva žal še ni dozorela. Ko bo, odnosno bo možno dobiti podporo, bo »Slov. gospodar« že poročal.

Gospodarska posvetovalnica

O. F. P., Polj. Plesniv otavič dobro razprostrite, pretresite in presušite. Ko ste to storili, ga pred krmljenjem parite v brzoparilniku, ker se s parjenjem najbolje odstrani plesen. Če pa brzoparilnika (alfe) nimate, pa otavič vsaj navlažite s toplo vodo, potrosite z živinsko soljo in klajnim apnom. Seveda morate paziti, da Vam s toplo vodo navlažen ali z brzoparilnikom parjen otavič pred krmljenjem ne zmrzne. Dojnim in brejim kravam kakor tudi mladi živini je pa bolje, da ga ne krmite. Odraslemu govedu ga smete dati okrog 5 kg dnevno pomešanega med drugo krmo.

Naznanila

Maribor. V nedeljo, 22. decembra, bo vprizoril »Ljudski oder« v dvorani na Aleksandrovi cesti 6 krasno dramo »Zadoščena krivd«. Ker je ta dan »zlata nedelja« in bodo trgovine odprte ves dan, bo vprizoritev šele ob osmih zvečer. Vabljeni!

Jedro naše zemlje

Približno 6370 km loči raziskujočega človeka, ki biva na površju te zemeljske krogle, od njenega središča, to je take razdalja kakor z Dunaja v Peking na Kitajskem ali Čikago v Ameriki. Še do pred nekaj desetletij ni mogel človek v to neskončno daljino zemeljskega polumera prodreti globlje kot 1 km.

Pred desetimi leti je Nemčija dosegla svetovni rekord, ko je v zgornji Šleziji v Czuchowu izvrtala 2240 m globoko v zemljo. Toda izboljšana tehnika za vrtanje je že dosegla globino 3000 metrov, kakor v zahodnem Texasu v Ameriki, kjer dobivajo petroleje iz take globine. In vendar, kaj je vsa ta globina v primeri z neznanskim polumerom zemeljske krogle! To je prav tako kakor vbod v šivanko, tričetrt milimetra, v kroglo, ki je tako velika kot kaka soba in ima 3 m v premeru. Niti desetinka zunanje kamnite skorje zemeljske oble ni bila s tem še prevrtna.

Rjava in rumena barva naših njiv izhaja večinoma od železnate rje, ki je celo ne manj v najbolj peščenih zemljah. Iz tega razvidimo, da je železo na zemlji jako razširjeno in je tudi velikega pomena za razvoj zemlje. Če dajejo meteorji (zvezdni utrinki) precej gradbenega materiala in če zemlja popolnoma ne bo padla iz tega območja, potem je notranjost zemlje skoraj samo iz železa in nikla. Delovanje ognjenikov, ki bruhajo žarečo lavo na zemljo, in pa staro pravilo, da se na vsakih 30 m v globini zemlje poveča toplota za 1 stopinjo, je

Naročnina »Slovenskega gospodarja« v letu 1941.

Celoletna naročnina 38 din, polletna 20 din in četrtletna 11 din. — Vsi celoletni naročniki, ki plačajo v decembru 1940 ali vsaj v januarju 1941 celoletno naročnino ali isto doplačajo, imajo pod dosedanjimi pogoji zavarovan svoj dom v slučaju požara za 1000 din.

človeštvu zmeraj dopovedalo da je večina vse jedro zemlje tekoče in da tako rekoč hodimo in plešemo po ognjeniku. Če bi se namreč toplota v isti meri večala do središča zemlje, potem bi bilo ondi 220.000 stopinj vročine. Današnja znanost meni, da je v notranjosti zemlje največ 8000 stopinj toplote, a bržkone je je samo 2000 stopinj.

Notranjost zemlje je torej peč, ki je kurjena z dragocenim kurivom, kot je n. pr. radij. Različni raziskovalci menijo, da je tudi že v globljih plasteh zemlje dobiti radioaktivne snovi in zato je tudi mogoče, da se zemlja resnično bliža svoji ledeni dobi, ker bo zmeraj več izgubila svoje lastne toplote, kakor so prerokovali že v vseh dobah.

MALA OZNANILA

Čenik malim oglasom.

Vsaka beseda v malem oglasu stane 1 din. (Preklicli, Poslano, Izjave pa 2 din za besedo.) Davek se zaračunava posebej: do velikosti 20 cm³ 1 din, do velikosti 50 cm³ 2 din. — Kdor inserira tako, da ne pove svojega naslova, ampak mora zbirati upravo lista prijave, doplača še 5 din. — Mali oglasi se morajo brezizjemno plačati naprej, sicer se ne objavijo. Kdor hoče odgovor ali naslov iz malih inseratov, mora priložiti znakom za 2 din, sicer se ne odgovarja.

SLUŽBE

Iščem oskrbnika, oženjenega, za majhno posestvo, poštenega, pridnega, treznega, ljubitelja živine. Vpoštev pridejo 2—3 samo odrasle in delazmožne osebe. Prijaviti se popoldan: Karel Weitzl, mešar, Maribor, Kocenova ulica 12. 1753

Viničar s petimi delovnimi močmi, z večletnimi spričevali se sprejme s 1. februarjem. Aleksandrova 21/I, Maribor. 1740

Majar s petimi delovnimi močmi se vzame 1. januarja. Vprašati v Mariboru, Vetrinjska 3, Josip Kirbiš. 1743

Sodarski vajenec se sprejme takoj. Sulcer, sodarstvo, Vojašniška 7. 1754

Viničarja z daljšim spričevalom in 4—5 delovnimi močmi sprejemem. Vinograd A. Zlahtič, Fram. 1759

Ofra s tremi delovnimi močmi sprejme Jožef Hrastnik, Hrastje 6, Pekre. 1760

KARBIDOVKE

v raznih izdelavah in poceni, tudi na debelo, dobite pri tvrdki 1770

FRANC LEPOŠA, d. z. o. z.,

MARIBOR, ALEKSANDROVA CESTA 39.

Brez petroleja

lahko imate poceni prvovrstno razsvetljavo s »Helios« svetilko. 1 liter navadnega špirta gori okrog 30 ur. Špirit izdelujemo v Jugoslaviji. Svetilke so pripravne za stanovanja, občinske pisarne, gostilne, društvene in druge prostore. Cena 280 do 300 din.

PETROLPLIN
MARIBOR, poštni predal št. 16

MALA OZNANILA

SLUŽBE:

Sprejme se raznašalec kruha, kateri se zna voziti s kolesom, tudi za hribe. Pekarna Limbuš 23. 1718

Iščemo pridnega, starejšega hlapca, ki razume vsa poljska dela. Z. Dvoršak, Kamnica 84 pri Mariboru. 1719

Sprejme se dober konjar, ki je vajen vožnje s planine. Ponudbe naj pošljejo le oni, ki imajo daljša spričevala službovanja, na: Vidnar, trgovina-gostilna, Selnica ob Dravi. 1721

Iščem viničarja, 4—5 oseb. Gnus, Maribor, Sodna ulica 20. 1724

Sprejem hlapca, starejšo osebo, za h kravam in druga poljska dela, kateri zna dobro molziti. Biti mora vojaščine prost, pošten in vreden v službi. Ponudbe z navedbo starosti in zahtev na Vočarstvo »Žbelc, p. Dobova. 1727

Hlapca-volarja sprejme Vilkom dvor, Vukovje. Letno 1800 din in čevlji. 1730

Službo dobi majar z družino, z najmanj štirimi delovnimi močmi, med temi dva odrasla moška. Majar, ki ima veselje do živine, se naj javi osebno pri Posojilnici v Ptuj. 1736

Hlapca in služkinjo sprejemem. Naslov v upravi. 1735

Viničar s petimi osebami se sprejme. Naslov v upravi. 1734

Majarja, poštenega in zanesljivega, z dvema ali več delovnimi močmi, sprejme večje posestvo blizu Maribora. Ponudbe na upravo »Slov. gospodarja« pod »Poštenost 1731«.

Hlapca, pridnega, vernega, nekadilca, išče Zveglar, Rifnik, Sv. Jurij ob juž. žel. 1744

Viničarja, dobrega in poštenega, s tremi ali štirimi delovnimi močmi, ki zna vsa dela v vinogradu, sprejme župni urad na Ptujski gori. 1745

Služkinja za vsa dela, ki zna nekaj kuhe, se sprejme z novim letom proti dobri plači k dvema osebama. Ponudbe »Slov. gospodarju« pod: »Pridna 1748«.

Sprejme se 1. januarja v trgovsko hišo na deželi pridna dekla, do 22 let stara, večja vseh vrtnih in hišnih del. Plača po dogovoru. Ponudbe upravi pod: »Pridna 1762«.

Viničar z dvema ali več delovnimi močmi, ki razume vsako vinogradno delo, se pod ugodnimi pogoji sprejme v lepo viničarijo. Deputatno zemljo ima v bližini hiše. Na posestvu si lahko redi do štiri glave goveje živine. Ponudbe je poslati na F. Zemljčič, Ljutomer. 1764

Pošteno dekle za kmečka dela na majhnem posestvu se sprejme 1. januarja. Ponudbe upravi »Slov. gospodarja« pod »Slov. gorice 1691«.

POSESTVA

Oddam posestvo 10 oralov v popolno oskrbo. Plačilo delitev pridelka. Ponudbe na upravo pod značko »Okolica Poljčan 1732«.

Krasno posestvo na prodaj v bližini postaje. Naslov v upravi. 1751

Prodajmo lepo parcelo za stavbišče blizu Slovenjgradca. Naslov v upravi »Slov. gospodarja«. 1769

Posestvo. 12 oralov, majhen vinograd, sadonosnik, gozd, travnik, dobre zgradbe. 90.000 din. Pol ure od farne cerkve. Posreduje »Triglav«, Maribor, Aleksandrova 12, telefon 25-34. 1768

Lepo zidana pritlična hiša na lepem prostoru v Ljutomeru se pod ugodnimi pogoji takoj proda. V hiši je prostorna klet, tik hiše gospodarsko poslopje, dvorišče, zelenjadni vrt. Vse v najboljšem stanju. Hiša je zelo primerna za upokojenca, obrtnika, osobito lončarja, ki tukaj primanjkuje. Naslov v upravi. 1763

Vzamem v najem valčni mlin na prometnem kraju, z dobro močjo. Ponudbe poslati: Franjo Grmek, mlinarski mojster, Ljubljana, Tržaška 66. 1752

Dražbeni oklic. Dne 20. decembra 1940 bo ob 10. uri dopoldne v pisarni podpisanega javnega notarja prostovoljna javna dražba v zapuščino umrlega Alfonza Križan iz Sv. Lenarta spadajočih nepremičnin vl. št. 263 k. o. Sv. Lenart in 194 k. o. Radehova v petih skupinah. Dražbeni pogoji so na vpogled v notarski pisarni pri Sv. Lenartu. — Ivan Hanzlčič l. r., javni notar kot sodni komisar. 1742

RAZNO:

BOŽIČNE SVEČKE — vsako množino — tudi za trgovce — dobite v Cirilovi — Maribor, Ptuj, Trbovlje.

Za Božič kekse, esence za likerje in vse potrebščine kupujte vedno v trgovini Slavko Senčar, Mala Nedelja. 1750

Harmonij ali pianino, četudi pokvarjen, in hobelbank, dobro ohranjen, kupim. Turin ml., Celje. Na okopih 9. 1739

Trijer za čiščenje žita na prodaj. Dnevna kapaciteta okrog 800 kg. Tvornica zdravstvene sladne kave A. Jarc, Maribor-Košaki. 1733

Proda se: dobro ohranjen voz, posnemalnik za mleko in rušt. Naslov v upravi. 1717

Kupim 1000 kg bučnih tropin (kolačev). Ponudbe na: Vočarstvo »Žbelc, p. Dobova. 1728

Za 10 din Vam pošljem seznam 25 praktičnih predmetov, ki jih boste lahko izdelovali doma. Stalen zaslužek tudi v teh kritičnih časih! Lindič, Ljubljana, predal 245/go. 1746

Tricevni baterijski Philips aparat v dobrem stanju se takoj ugodno proda. Vprašati: Agentura Pichler, Philips zastopstvo, Ptuj. 1747

Kupujem hrastove doge po najvišji ceni. Sodarstvo Sulcer, Vojašniška 7. 1755

Priporoča se Kupčičeva drevesnica in trsnica na Ptujski gori! 1384

Veverice, dihurje, lisice, kune, zajce in vse ostale vrste kože divjačin kupujem po najvišjih dnevnih cenah. Sprejemam v strojenje in barvanje. Peter Semko, Maribor, Aleksandrova 13. 1715

Lep nagrobni spomenik iz črnega švedskega marmorja, brez napisa (lastna cena 25.000 din), proda za 12.000 din Ussar, Maribor, Trubarjeva ulica 9/I. 1766

Človeški organizem potrebuje zlasti v zimski dobi vsaj enkrat dnevno toplo tekočino, katere ogreje notranje organe in jim pomaga izločanje. Ni pa vseeno, katere pijače se poslužimo. Kava ali ruski čaj sicer pogrejeta, vendar pa imata tudi slabe lastnosti. Zato pijte naš cvetlični »EMONA« čaj, našo zdravo, narodno pijačo. Z limono, rumom, žganjem ali mlekom vedno izredno okusen. Toda samo pravi »EMONA« cvetlični čaj v originalnih paketih lekarne Mr. Bahovec v Ljubljani. Dobi se povsod. 1639

VEVERIČJE in druge kože divjačin kupuje J. Ratej, Slov. Bistrica. 1741

Dosmrtno hrano, stanovanje, pozimi kurjavo, dobi ženska oseba, nad 40 let stara, če takoj založi na posestvo 6000 din. Dela nezmožna prednost. Dopise upravi pod »Boljša družina 1720«.

Stole vseh vrst dobavlja najboljšo in najcenejšo še po stari ceni, dokler traja zaloga, ter se priporoča J. Pučko, Maribor, Tržaška 57. 1757

Halo! Iz jabolčnika si zamorete napraviti pravo šampanjsko, zdravo, okusno vino, ki se popolnoma nič ne razlikuje od pravega. Ako ne odgovarja, se denar vrne! Z navodili in preparati stane za 100 litrov 35 din s pošto vred. Sprejememo potnike. Ponudbe na E. Hribšek, Maribor, Tržaška 57. 1758

Šivalni stroj Singer, dobro ohranjen, poceni prodaja Ussar, Maribor, Trubarjeva 9/I. 1765

Prodajmo mlin, p. d. žernilje. Polzve se pri Krebs, kovač, Sp. Sv. Kungota. 1761

Kupite božična darila pri »Starinarju«, Koroška 61! Predpasniki vseh velikosti, ženske in moške srajce, ženske in moške hlače, gate, otroške obleke za fante in deklice, hubertusi, kovani čevlji, nogavice, blago za rjuhe in kapne, cvrtnjaj, barhent. 1767

Došlo sončno in bučno olje ter se stalno zamenjujejo bučnice, sončnice in rips. Nakup jajc, masla, putra in svinjskih kož v trgovinah Senčar, Mala Nedelja, Ljutomer in Štrigova. 1749

Preizkušeni redilni prašek za svinje

zanesljivo, hitro zredi Vase svinje. Za eno svinjo zadostuje že en zavitek za 8 din. S povzeto poštino vred stane 1 zavitek 19 din, 2 zavitka 27 din, 3 zavitki 35 din, 4 zavitki 43 din. — Pravi REDIN se dobi samo v zavitkih z gornjo sliko in ga razpošilja

Drogerija KANC, Maribor, Slovenska ulica

Zaloga v Celju:

Trg. Loibner, Kralja Petra cesta 17

Zaloga v Ptuj:

Drog. Skočir, Slovenski trg 11

in vse podeželske trgovine

Vsakovrstne

ODPADKE PAPIRJA IN CUNJ

kupuje in plačuje po najvišjih dnevnih cenah

B. ŽELEZNIK

trgovina vseh vrst surovin

MARIBOR—POBREŽJE

Cankarjeva ulica 16

Nakupovalnica Kopališka ul.

Telefon 27-43

Inserirajte!

Staro gumijasto obutev, kakor tudi bicikl in auto gume sprejemamo kot plačilo za novo obutev

BATA - MARIBOR

Trdo kožo in kurja očesa na nogah Vam odstrani brez bolečin naš strokovjak-pediker

Obiščite naš higijenski oddelček za nego nog

BATA - MARIBOR

Moja prva kravja kupčija

Kmečka črtica. — C. M.

Pri naši hiši je mukala v hlevu le edina kravica, družčino ji je delalo kvečjemu dvoje praset in par kokoši. Nekoč pa je ata kravico prodal, ker je bila breja in je dajala premalo mleka za našo mnogoštevilno družino.

»Petnajst goldinarjev je dobička; kaj deš k temu, Mica?« je dejal ata, stopivši v kuhinjo, veselo proti mami.

»Že, toda kje hočemo iskati drugo kravico?« je zaskrbelo dobro našo mamico. »Brez mleka ne morem kuhati, neobhodno pa ga mora imeti mala Verica.«

»Boš pa ti pogledal čimprej za drugo kravico,« se je obrnil k meni. »Bi šel sam, a radi nujnega pisanja res ne utegnem. Išči okoli pri kmetih in če najdeš kaj primerne, pa zaračaj. Potem pa bom sam šel kravico pogledat in plačat, če bo za našo hišo.«

Zavest, da mi je ata poveril silno važno nalogo, me je navdala z nemalim ponosom. Moje misli so že begale pri kupčiji. Kar spat nisem mogel. Sklenil sem, da se bom pri tem postavil kar najbolj moško, da se ne osmešim.

Drugo jutro zavijem zgodaj na križpotju za vasjo v hrib med kmete. Kjer koli sem potkal, sem bil deležen pohorske vljudnosti, celo s kavo in kruhom so mi postregli tu in tam, le kravice nisem našel, ki bi bila po mojem okusu. Nič kaj zadovoljen sem se spuščal naposled nazaj v dolino. Zatopljenega z mislimi me nenadoma vzdramijo koraki. Po stezi od desne strani skozi leševje sem videl prihajati moža. »Če ni nemara kakšen ropar, a jaz imam v žepu desetak!« me pogreje po udih. Takoj pa se mi strah razblini, ko spoznam v možaku strica Kotnika, znanega govejega mešetarja.

»Kaj pa ti delaš tukaj, ali veter loviš, ali meglo preganjaš?« me možak podraži. »Kaj dela oče? Piše, kaj?«

»Da, ata piše doma, jaz pa ne lovim vetra, ampak kravo, ki ima dosti mleka. Ali veste za katero?«

»Ti iščeš kravo? Ojej!« se popraska Kotnik za ušesom. »Da si le predrzneš, fantič! Še mene, ki sem izvedenec v kupčijah, napetnostijo včasih ljudje pri kravah, da se kar kadi. Laže je kupiti deset parov volov, kakor pa eno res dobro kravo.«

Za trenutek je utihnil, potem pa nadaljeval: »Za Kavčičevo žago veš nemara?«

»Za tisto pri Svetem Lovrencu?«

»Da! Žagar ima na prodaj pridno kravico. Tisto kupi, če misliš resno, ne bo ti žal. Pa očeta mi pozdravi!« Stem se poslovi stric Kotnik in jo mahne navkreber. Jaz pa napravim par skokov ter jo uberem naglih korakov za reko proti Kavčičevi žagi.

Čez eno uro sem bil na cilju.

Žagar, možak srednjih let, se nekako poredno namuzne, ko mu pojasnim namen prihoda, in reče, da res ima kravo na prodaj. Po njegovem zagonetnem nasmehu sem sklepal, da si je možakar mislil, da bo mene glede cene lahko napetnostil. Šla sva v hlev. Kravica se mi je koj na prvi pogled dopadla. Bila je res lepa živalica, tudi mlečna je bila videti. Vprašal sem za ceno. Mož pove ceno, jaz pa posilim zelo začuden obraz.

»Kaj pa mislite, oče! Tako kravlje, pa jo ceneite kakor dirkača iz kraljevega hleva! Recite vendar pravo ceno; kar je predrago, je predrago. Sami vidite, da tega denarja kravica niti pri glavi, niti pri repu ni vredna.«

Medtem iščem skrbno z očmi in rokami na kravici le kako morebitno hibo, ker ta cena se mi je zdela, odkrito povedano, primerna in sem hotel samo zaradi lepšega zbarantati kak goldinar. Kravico sem naposled tudi kupil, odnosno »zaaral« sem jo z očetovim desetakom.

V upu dobre kupčije korakam vesel proti domu. Moj vstop v domačo hišo je takoj prepodil skrbi očeta in mame zaradi moje pozne odsotnosti. Ko sedem, pričenem pripovedovati o moji kupčiji, oče pa je zadovoljno prikima-

val in rekel naposled: »Kar sam boš nesel jutri žagarju še ostali denar; upam, da nisi slabo kupil.«

Naslednjega jutra sem se najedel koruznih žgancev. Nato sem poiskal vrv, denar skril v notranji žep na prsih ter jo mahnil proti Sv. Lovrencu. Hitel sem in zelo naglo prispel do žage.

»Čujte, žagar, po kravo sem prišel, tudi denar je tu,« sem vpil v možaka, zaposlenega pri jarmu. »Stopite no bliže!« Moje besede niso nič izdale. Mož se je delal, ko da žagi posveča vso pozornost. Slutil sem, da nekaj ni v redu. Kaj neki ga žuga? Včeraj je bil toliko prijazen. Slednjič, po dolgem stikanju po žagi, vendar pride bliže, zapiči vame strašno srep pogled ter vzroji: »Le poberi se, pobalin, odkoder si prišel! In to takoj! Goljuf smrkavi! Krave ne dobiš, da veš. Svoj denar le obdrži. Tudi tega, na, nazaj!« mi zapodi desetak pod noge. »Šema pretkana! Da nisem sinoči poizvedel tamle v oni gostilni, kako so cene živini v zadnjem tednu poskočile, bi me bil opeharil za pet in dvajset goldinarjev. Le poberi se!«

»Oho, očka, tako pa to ne bo šlo!« sem odvrnil neustrašeno. »Kar sem kupil, sem kupil. Krava je moja.«

»Zgubi se, pravim! Krave ne dobiš!« se je zadržal nad menoj na ves glas.

»Teda mi vrnite dvojno aro, pravico imam po zakonu,« sem se upiral.

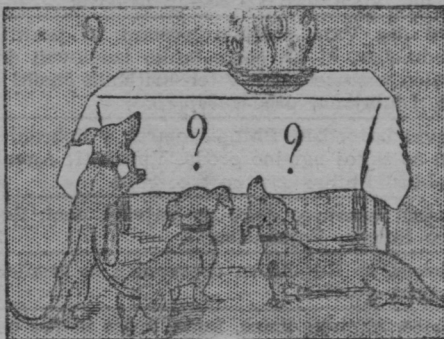
»Počakaj malo, to pa dobiš, in še trojno, če hočeš, takoj!« Pri tem skoči h kupu lesnih odpadkov, pograbi debel kol in se mi tako obo-rožen bliža. Za tako »aro« pa seveda nisem bil dovoljen. Nabrusil sem pete in jo odcvrl. Tega pa mi nihče ne more zameriti, ker sem bil šele trinajstleten šolarček.

*

To so bili prebrisani!

(Zgodba brez besed)

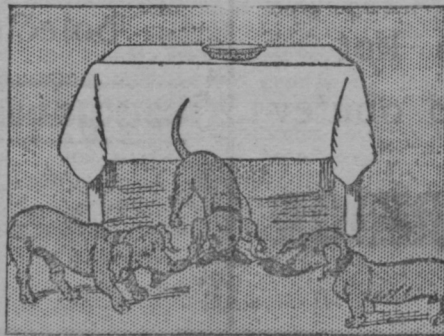
1.

2.

3.

SMEJTE SE!

Preseljevanje duš

»Ali verjameš, da se duše selijo iz živali v ljudi in narobe?«

»Seveda verjamem.«

»Kako da verjameš tako neumnost?!«

»Pred tremi leti sem ti posodil tri jurje. Teda sem bil prav gotovo še osel.«

Dober spomin

Oče se jezi: »Jožek, kolikokrat pa sem ti že rekel, da daj mir!«

Jožek nekoliko pomisli in odgovori: »Šestkrat, oče.«

Kakor se vzame

Meščan: »Očka, ali je kaj dosti snega pri vas?«
Kmet: »Kakor se vzame. Nekateri ga imajo več, nekateri pa manj.«

Meščan: »Kako to?«

Kmet: »Kdor ima več sveta, ga ima več, kdor pa ga ima manj, pa manj.«

Ni lagal

»Posodi mi sto dinarjev!«

»Jih nimam.«

»Kaj? Saj si včeraj rekel, da imaš denarja kakor peska!«

»No, ali imam kaj peska?«

Voznik v lekarni

Lekarnar: »Kaj želite?«

Voznik (po daljšem ogledovanju): »Tega nimate, kar bi rad!«

Lekarnar: »No, kaj pa bi radi?«

Voznik: »Bičevnik in bič.«

*

UGANITE!

Šest nog ima, pa vendar hodi po glavi?

(Tla)

Kaj bi rad slepec, zdrav človek pa ne?

(Vse)

Skozi eno luknjo noter, skozi tri ven?

(Lako si obledeno srčajo.)

V čem sta si različni vrana in brana?

(Vrčkah v b.)

Bil je kriv in bo kriv in vendar ne bo sojen?

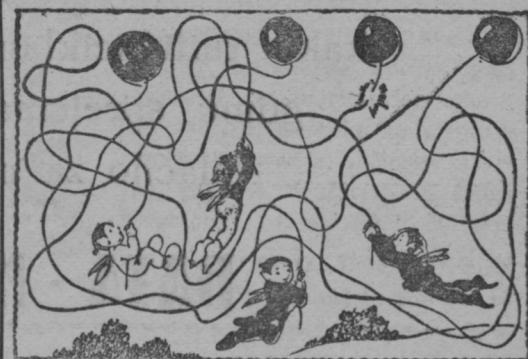
(Srp.)

Kaj je laže od peresa najmanjšega tička?

(Pol peresa.)

*

POIŠČITE!

Štirje fantki, štirje baloni. Kako spadajo skupaj?

MALA OZNANILA

POSESTVA:

Prodaj posestvo treh oralov. Gačnik 24, Jarenina. 1722

Kmečki mlin vzamem v najem, tudi s posestvom. Ponudbe na: Leopold Podgoršek, Slov. Bistrica, poštno ležeče. 1716

Kupim posestvo, vrednost do 40.000 din, in plačam takoj v gotovini. Jakob Manfreda, Celje, Lisce št. 33. 1725

Kupim posestvo ali vzamem v najem od dveh starih zakoncev z dosmrtno oskrbo okrog Poljčan ali Grobelna, okoli 10 oralov. Franc Ogrizek, Sv. Vid 20, p. Pristava. 1726

Prodaj takoj vetrov mlin. Kacijan Jožef, Šetarova, Sv. Lenart v Slov. goricah. 1695

RAZNO:

Nove šivalne stroje različnih znamk z okroglim čolničkom, s 25 letno garancijo, prodaja od 2450 din naprej po najugodnejših mesečnih obrokih Draksler, Maribor, Vetrinjska 11. Prevzema tudi popravila šivalnih strojev in koles. 1546

Mošna esenca, izvrsten izdelek, za izdelovanje jako dobre in zdrave domače pijače z izvrstnim okusom. Cena steklenici 20 din. Dnevna razpošiljatev. Ivan Pečar, trg. kemikalije etc., Maribor Gosposka 11. 1269

Se vedno kupite dobro, po ugodnih cenah: nogavice, pletenine, bluže, jopice, sviterje, žemperje (lastni izdelki), kombinirane, modrčke, srajce, obleke, predpasnike, platno, odeje, koče, blago, perilo, konfekcijo, rute, šivalne potrebščine, galanterijo, milo, drobnino. Andrej Oset »Mara«, Koroška cesta 26 (poleg tržnice, Vodnikov trg). 1098

Kotle za kuhanje žganja in perila, bakrene brzo-parilnice »Alfa« obnem z žgalno pripravo v najboljši izdelavi pri Anton Mlekuš, kotlarstvo, Maribor, Sodna ulica 2. 1631

Opljene trte nudi I. Trsničarska zadruga v Sloveniji, pošta Juršinci pri Ptuj. Zahtevajte cenik! 1701

Počne iz čiste ovčje volne dobite vedno v vsaki meri. Kupujem tudi kože domače kakor tudi od divjačine. Popravila klobukov sprejemam od 10 din naprej. Se priporoča Babošek Vladko, klobučarstvo, Maribor, Vetrinjska 5. 1705

Okraj Prevalje! Mežiška dolina! Hranilne vloge sprejema od vsakogar in jih obrestuje najbolje ter podeljuje tudi manjša kratkoročna posojila. Hranilnica in posojilnica pri D. M. na Jezeru v Prevaljah. Popolnoma varna naložba. Nove vloge vsak dan lahko dvignete! 1694

ČEVLJI

Moške od . din 300— naprej
Gojzercer: ženske od . din 245— naprej
otroške od din 175— naprej
Delavski: moški od . din 210— naprej

OBLEKE

Moške: modne od . din 280— naprej
športne od din 320— naprej
ter razno drugo blago, kakor: zimске površnike z ovratnikom iz krzna, hubertus-plašče, lovske obleke, suknene čevlje, otroške teks in zbite čevlje, moške in otroške klobuke ter čepice, zimsko perilo in drugo vsakovrstno perilo, pletenine, hlače, dežniki, nogavice itd. kupite najceneje

pri tvrdki

ANTON TKALEC
MARIBOR, GLAVNI TRG 4

Ročna izdelava • Velika izbira

SLICE * Katoliška družina ne more obhajati Božiča brez jasic. Prav vsaka naj jih ima! Imamo jih na zalogi toliko vrst, da smemo reči: največjo izbiro, ki je mogoča. Jaslice iz prešanega papirja, gotove, ki jih je možno kar postaviti, jaslice za izrezavanje na močnem kartonu, umetniške jaslice, jugoslovanske jaslice, jaslice s skupinami kipcev. Dobite lahko tudi posamezne kipe.

BOŽIČNO DREVESCE * Svečke po najnižji dnevni ceni, čudežne svečke, girlande, stekleni okraski, zvezde, lamete, zlati lasje, zlate pene, vilinski lasje, papir za pozlačevanje orehov, svečniki, raznobarvni papir za zavijanje bonbonov in različnih božičnih daril.

BOŽIČNI DAROVI * Največja izbira nalivnih peres, finih svinčnikov, okusne mape z natisom imen onih, ki jim je namenjen pisemski papir, pisalne garniture, spominske knjige, knjiga »Naši gostje«, albumi za razglednice ali fotografije, slike, kipi, koledarji vseh vrst, molitveniki in razne povestne knjige.

BOŽIČNO VOŠČILO * Razglednice, vizitke s fotografskimi posnetki, izredno fina pisma s fotografskimi posnetki.

MALO IZDATKOV * je vaše načelo, naše pa je: nizke cene, in to se sklada, zato že zdaj obiščite naše prodajalne in se oskrbite z božičnimi potrebščinami!

Naše voščilo!

Dovolite, da vam voščimo vesele božične praznike in srečno Novo leto, v katerem se vam priporočamo za naklonjenost!

TISKARNA SV. CIRILA

V MARIBORU, KOROŠKA C. 5, ALEKSANDROVA C. 6, KRALJA PETRA 6
V PTUJU, SLOVENSKI TRG 7 IN V TRBOVLJAH, LOKE 253

Vodne turbine, venecijanke, mlne, transmisije, dvigala itd. izdeluje najceneje: Strojno podjetje inž. Borštnar, Ljubljana, Sv. Jerneja c. 18. 1562

Ounje, krojaške odpadke, star papir, ovčjo volno, dlako arovce, staro železje, kovine, baker, medenino kupi in plača najboljšje: Arbeiter, Maribor, Dravska ulica 15. 11

JESEN — ZIMA — HALO! OSTANKI mariborskih tekstilnih tovarn, dobro uporabni in brez napake: Paket serija »M« 10—13 m kretona in druka za predpasnike in obleke 160 din. — Original Kosmos »D« 12—15 m la flanelov za spodnje perilo in barhent za ženske obleke 230 dinarjev. — Paket serija »T« 4 m prima volnenega blaga za žensko obleko, dokler traja zaloga, za staro ceno, in sicer: T-1 130 din, T-2 160 din, T-3 180 din, T-4 200 din; pri naročilu prosim navedbo cene in barve. — Paket serija »Z« 3—3.20 m štofa za moško obleko ali plašč, ženski kostum ali plašč, in sicer: Z-1 160 din, Z-2 200 din, Z-3 250 din, Z-4 300 din, Z-5 360 dinarjev. Neodgovarjajoče zamenjam. Pri naročilu dveh ali več paketov primeren popust. Izrabite ugodno priliko in naročite takoj! Razpošiljalnica KOSMOS, Maribor, Razlagova 24/II.

KUPUJE:

PRODAJA:
hranilne knjižice bank in hranilnic ter vrednostne papirje po najugodnejših cenah 1430
BANONO KOM. ZAVOD, MARIBOR

REDILO ZA SVINJE,

tisočkrat preizkušeni prašek za svinje, ki vsebuje tudi ribjo moko, naglo redi Vaše svinje in jih dela odporne proti boleznim. 1 paket 8 din, 1 kg 25 din, po pošti s povzetjem 15, oz. 35 din. Dobi se v lekarni pri »Zamorcu«, Maribor, Gosposka ul. 12.

Pletene jopce

damske, moške, otroške še po stari ceni iz lastne pletarne, nogavice, kapce, rokavice, spodnje perilo pri »LUNA«, Maribor samo Glavni trg 24, (avtobusni kolodvor) 1461

Kdor oglašuje — napreduje!

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA V LJUBLJANI

ZAVARUJE:

POZAR

VLOM

STEKLO

KASKO

JAMSTVO

NEZGODE

ZVONOVE

ŽIVLJENJE

KARITAS

V s a k

*slovenski gospodar zavaruje
sebe, svojce in svoje imetje
le pri naši zavarovalnici*

Centrala: Maribor
v lastni palači na oglu
Gosposke in Slovenske ulice

Hranilnica Dravske banovine Maribor

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vse te vloge pri tej hranilnici Dravska banovina z vsem svojim premoženjem in s svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno

Podružnica: Celje
nasproti pošte, prej
Južnoštajerska hranilnica

Zanimivo povest iz vzhodne Štajerske

in druge lepe povesti, novele, črtice, pravljice, pesmi, kulturne razprave, zdravstvene nasvete, razprave iz gospodarstva in gospodinjstva, kuharske recepte, šale, uganke in mnogo drugega prinaša »MLADIKA«, ki je družinski list s podobami in izhaja že 21 let vsakega prvega v mesecu.

Krasne slike

naših in tujih umetnikov ter raznovrstni fotografski posnetki lepo poživljajo bogato vsebino lista. Poleg tega ima »MLADIKA« modno in krojno polo, ki je našim gospodinjam v veliko pomoč pri izdelavi najrazličnejših ročnih del, oblek in perila. Na hrbtu priloge pa so dragoceni nasveti za dom in družino.

Knjižne nagrade

daje Mladika reševalcem ugank vsak mesec. Razen tega dobijo naročniki, ki redno plačujejo naročnino, lepo knjižno nagrado. Natančnejše podatke o nagradah dobite v Mladiki. Mladika stane na leto samo 84 din (s krojno prilogo 100 din). To vsoto plačujete lahko tudi v pol- ali četrtletnih obrokih.

Brezplačno

in neobvezno Vam bomo poslali na ogled prvo številko za leto 1941. Sporočite nam po dopisnici svoj naslov.

Uprava »Mladike« v Celju

Denar naložite najbolj in najvarneje pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici
v Mariboru registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Gosposka ulica 23

Ulica 10. oktobra

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri. Stanje hranilnih vlog din 53.000.000.-